

ACD

1476.632.

datum

30 JAN. 1980

CO

p. —

d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.:

BCP - BOP.

Bijlage(n):

Afschr.:

BO:

174.244.

Betreft: VREDESGROEP LELYSTAD

Op donderdag 10 januari 1980 vergaderde de Vredesgroep Lelystad. Deze groep is ontstaan uit een IKV-initiatief en toegankelijk voor zowel kerkelijken als buitenkerkelijken. Aanwezig waren ca. 10 personen onder wie : Zij is lerares Nederlands aan de "Eerste Scholengemeenschap Lelystad" en wordt door de leden van de vredesgroep onderkend als lid van de C.P.N.

Op bovenbedoelde vergadering viel op door haar impulsief gedrag. Wanneer iemand iets onduidelijk uitsprak of een term gebruikte die zij niet kende "sprong" ze er meteen in en wilde uitleg.

Door ene werd een verslag gegeven van de demonstratie te Zwolle (o.a. georganiseerd door het Initiatief "Stop de Neutronenbom", gehouden begin januari 1980. Hij merkte op, dat daarbij veel politie op de been was. Enige politiemensen hadden het druk met fotograferen van de demonstranten. meende dat dit gebeurde om zo te constateren of steeds dezelfde mensen aan demonstraties meededen. Overigens betwijfelde hij het nut van die werkzaamheden en voegde er aan toe : "Dan hebben die zielepoten tenminste ook wat te doen".

Hierop nam het woord en zei: "Je weet toch wel dat bij elk gemeentelijk politiecorps een paar mensen voor de B.V.D. werkt!" De vergadering nam het allemaal luchtig op en maakte er zich verder niet druk over.

Een vlucht ganzen kan in Amerika al een atoomalarm veroorzaken

In november bezocht Terry Provan Amsterdam. Hij is Amerikaan en landelijk coördinator van het ontwapeningsprogramma van de grootste Amerikaanse vredesbeweging, het 'American Friends Service Committee'. Hij is ook de coördinator van een samenwerkingsverband van 260 organisaties tegen kernbepanning en kernenergie, onder de naam 'Mobilisation for Survival'. In 1969, toen de oorlog in Vietnam op het toppunt van zijn verschrikking kwam, raakte Terry betrokken bij de vredesbeweging. Het N-bulletin had een vraaggesprek met hem. Dit gesprek is hieronder weergegeven.

De Mobilisation for Survival telt 260 groepen, wat verbindt ze?

Wat ons bindt, is het werk dat we doen. Weken op zijn manier, dat niet iedereen het met het hele programma eens hoeft te zijn. Onze belangrijkste punten zijn: de kernbepanning en de conventionele bewapening, de export daarvan naar Irak, Libanon, kernenergie, en de noodzaak om het geld dat daarin omgaat te gebruiken voor de behoeften van ons volk, om te proberen om de levensstandaard en de economie te verbeteren. Er gaan zelfs stemmen op een derde politieke partij te vormen.

Je hebt in Amsterdam op 15 november, de demonstratie tegen de atoomraketten, betreed, dat je hoop op een internationale beweging gericht was. Je bent nu in Europa, in Nederland. Kun je daar iets over zeggen?

We hebben in Amerika nogal laat gereageerd op dat opdringen van atoomraketten aan Europa. Maar we zijn wel aan de slag gegaan. We schrijven brieven aan het ministerie, we organiseren op 8 december een striedemonstratie in Washington met een demonstratie in Brussel. We verzamelen ook handtekeningen, die we naar Europese leiders zullen sturen, politieke en kerkelijke leiders en wetenschapsmensen, om ertoe te weerhouden met die raketten akkoord te gaan. Ik ben nu in Europa om te kijken hoe de mensen er hier over denken of ze de oproep willen ondersteunen.

Denk je dat je succes hebt?

Ik denk dat onze week in Europa succes heeft, we krijgen heel wat handtekeningen en ik kom veel te weten over wat jullie doen. Maar ik wou, dat ik wat optimistischer kon zijn over de beslissing van de NATO. Ik denk, dat het beste wat we kunnen hopen is, dat de beslissing uitgesteld wordt. Maar ik ben toch bang dat er voor ontwikkeling van die wapens gekozen wordt. En dat betekent, dat binnen twee jaar na productie de wapens hier in Europa gestationeerd zullen worden. Bij ons, in de Verenigde Staten is er weinig tegenstand. Er is nog weinig discussie en de regering zelf geeft er weinig ruchtbaarheid aan.

De discussie in de Senaat is eigenlijk nu pas op gang gekomen. De regering verwacht geen oppositie in de Verenigde Staten. En volgens mij betekent dat, dat wel deze beslissing niet veranderd worden - de weerstand uit Europa moet komen. Wij zien, als Amerikaanse vredesbeweging, onze rol als een ondersteunende functie. Nederland, België en de Bondsrepubliek moeten de doorslag geven.

Nederland is niet zo'n groot land.

Zoals je weet heeft al eerder een klein land vooropgelopen. En wel met de felste tegenstand, die het Pentagon ooit heeft ondervonden. Dus ik denk, dat er wel iets te zeggen is voor kleine landen, die belangrijke problemen aanpakken in de militaire en buitenlandse politiek. Het standpunt, dat de Nederlandse regering eerder heeft ingenomen, in het bijzonder met betrekking tot de Neutronenbom en de Nederlandse beweging zelf hebben een grote bijdrage geleverd - ook internationaal - aan de ontwapeningsbeweging. Ik heb veel respect voor wat hier gebeurt. Wat hier in Nederland gebeurt geeft inspiratie aan de mensen in Europa, in de VS, over de hele wereld. Dit kleine land speelt een rol van betekenis.

Als een klein land besluit geen kernwapens toe te laten, denk je, dat een klein land in Oost Europa, een zelfde besluit kan nemen?

Ja, toen de Sowjet Unie in 1978 alle Oost Europese landen aanmoedigde om hun defensiebudget met 3% te verhogen heeft Roemenie dat geweigerd. Dat land besloot dat geld te gebruiken voor scholen en voedselprogramma's. Dit soort dingen zou vaker voor kunnen komen als Nederland bijvoorbeeld een besluit tegen de ontwikkeling van de atoomraketten zou nemen. Maar als de NATO zou besluiten door te gaan met de productie en niet de mogelijkheid voor stationering in Nederland heeft, zullen ze die raketten ergens anders stationeren. Er is meer dan één land nodig om de richting van de bewapeningswedloop om te buigen.

Niet zo lang geleden was er een ongelukje met de computer van de Amerikaanse defensie, bij NORAD. Dat ongelukje had een atoomalarm tot gevolg. Wat was de reactie in Amerika?

Dat is heel interessant. Ik zat met een vriend te praten, toen het op de tv kwam. We dachten dat ze een terrorblik gaven op iets dat twintig jaar geleden gebeurde, ook bij NORAD. In 1959 vloog er een vlucht ganzen van de Noordpool die Canada grens over. De mensen van NORAD dachten toen dat het een invasie van Russische bommenwerpers was. Toen is onmiddellijk het verdedigingscommando 2 gegeven. Je moet weten, dat er vijf verdedigingscommando's zijn. En 1 betekent kernoorlog. Van het alarm waar je het nu over hebt, hebben we niet zoveel gemerkt. Er stond verder alleen een stukje over in de New York Times en de mensen in Washington, die we erover belden, konden er ook niet achter komen. Het is gewoon de doofpot ingegaan.

Er is een hele geschiedenis van 'ongelukken' in de Verenigde Staten. Neem het ongeluk met een B52 in Spanje, die 'per ongeluk' een atoombom liet vallen. Als ook de laatste verdedigingsgroep geleedde was en de bom afgegaan was, dan had niemand geweten hoe het kwam en waar de bom vandaan gekomen was.

Het zou bij dit alarm dertig minuten geduurd hebben voor een atoomoorlog was uitgebroken. Van die dertig minuten waren er al zes verstreken. Stel dat die wapens dicht bij de Sowjet Unie staan dan bij NORAD het geval was.

Ze staan al dicht bij de Sowjet Unie: je moet de onderzeers niet vergeten. Met de ontwikkeling van die nieuwe wapens, de Cruise, de MX-missile en de Trident onderzeers, kunnen de VS en de SU nog sneller in een kernoorlog verwickeld raken. De Verenigde Staten loopt voorop met de wapens. Deze wapens kunnen ongeveer in 1983 of 1984 klaar zijn. In 1990 zou dan de Sowjet Unie soortgelijke wapens ontwikkeld kunnen hebben. Dat betekent dat, als we ze gaan gebruiken, we dat tussen 1983 en 1990 zullen doen.

De wapens zijn dus bedoeld om te gebruiken

Ik denk dat de ontwerpers ze voor politieke en militaire doelen hebben ontworpen.

Politiek binnen Amerika?

Nee, voor de buitenlandse politiek en het versterken daarvan. Maar ik denk dat de wapens speciaal ontworpen zijn als werktuig voor de buitenlandse politiek, om Amerika haar beeld van macht te geven en dat Amerika haar macht zal gebruiken voor politieke doeleinden. Maar er zijn ook ontwerpers, die geloven dat de wapens daadwerkelijk ingezet moeten worden tegen de Sowjet Unie.

In welke kringen?

In het Pentagon, mensen van binnenlandse zaken, mensen van de trilaterale commissie. . .

Trilaterale commissie betekent Kissinger?

Kissinger en Rockefeller, ja.

Volgens mij is het denken over een kernoorlog op zich al belachelijk. De consequenties van een kernoorlog zijn zo ernstig dat je nauwelijks kunt geloven dat er mensen zijn die er een willen beginnen. Ik ben geen verdediger van de Sowjet Unie. Dat is een gigantische kernmacht, een dreiging vanwege zijn strijdkracht. Frankrijk, Engeland en China zijn ook een bedreiging, zij hebben ook kernwapens. Maar ik vind dat de Sowjet Unie oprechte voorstellen heeft gedaan waar de Amerikaanse regering positief op moet reageren. En dat is niet door het invoeren van nieuwe wapens.

Hoe zit het met de pers in Amerika?

De pers is over het algemeen in handen van de regering, van grote bedrijven of van universiteiten. Ik bedoel, het is interessant om te kijken naar Walter Cronkite van CBS News. Hij is de belangrijkste tv-nieuwscorrespondent in Amerika. Om de tien minuten komt er in zijn uitzending een reclame van ESSO, Nothrop, Rockwell International of ITT. Dat zijn die maatschappijen die het nieuws betalen. Cronkite weet dat en zijn nieuws is er dan ook naar. Zo is er een direct verband tussen de financiering van de media en de rol die ze in de maatschappij vervullen. Je kunt dus wel nagaan dat er op 'o'n manier weinig discussie in de pers is over de opstelling van strategische wapens in Europa.

Je hebt gesproken op de demonstratie van 15 november in Amsterdam. Je hebt er een paar leuke reacties op gehad.

Ja, er kwamen naar afloop twee oudere dames naar me toe die zeiden dat het hun hart goed deed 'dat er in Amerika mensen bezig zijn net zoals wij'. Eentje van hen stelde toen een eigenlijk heel moeilijke vraag. Ze vroeg: 'Denk je dat je succes hebt?' Ik denk dat de Amerikaanse

vredesbeweging er best aan mee heeft gewerkt dat de oorlog in Zuidoost Azië sneller beëindigd werd dan wanneer er geen oppositie in Amerika geweest was. Ik weet dat de vredesbeweging er voor gezorgd heeft, dat de B-1 bommenwerper er niet kwam. Dat is ons in 1977 gelukt, en de vredesbeweging in Amerika, de beweging tegen kernwapens en voor ontwapening groeit. Het wordt een lange strijd en het neemt een hele tijd voordat je ook maar de geringste verandering ziet. Maar ik ben er van overtuigd, dat wanneer het Amerikaanse volk meer te weten komt over de consequenties van de bewapeningswedloop en begint te zien dat het moet kiezen tussen wat de regering en het systeem zegt en wat wij zeggen. En in 10, 15, 25 jaar zullen we de bewapeningswedloop stoppen, daar ben ik absoluut zeker van.

Er wordt vaak beweerd dat het geld van vredesbewegingen uit Moskou komt.

Waar komt jullie geld vandaan?

Wij krijgen geen geld uit Moskou. Ons geld komt van individuele en persoonlijke schenkingen, van kerkgroeperingen, van arbeidersorganisaties, van stichtingen, van rijke mensen die geld geerfd hebben of de rente op hun aandelen aan ons geven. En verder organiseren we projecten zoals concerten, filmvoorstellingen, huis-aan-huis collectes. We doen het op allerlei manieren.

Laatste vraag.

Heb je een wens voor Nederland?

Zeker. Ik wens de Nederlandse bevolking nog meer succes met hun pogingen om kernwapens en massavernietigingswapens tegen te houden. Wij zouden er een uitnodiging aan het Nederlandse volk aan vast willen knopen om naar de Verenigde Staten te komen zodat we beter samen kunnen werken en uit kunnen kijken naar de tijd, dat we zullen genieten van de overwinning. Ik vind dat de mensen in Nederland moeten weten dat niet alleen wij in de Verenigde Staten maar ook, zoals ik uit ervaring weet, mensen in Japan, de Sowjet Unie en andere landen in Europa grote bewondering en respect hebben voor het werk dat jullie doen. Ik wens jullie veel succes en ik kijk uit naar de samenwerking tussen ons land en dat van jullie.

Terry, bedankt voor dit gesprek.

Overgenomen uit:

*N Ballelin
januari 1980*

Actiejaar 1984. Uitgangspunten en overwegingen van het IKV betreffende acties in 1984 en volgende jaren tegen de plaatsing van kruisraketten.

De bedoeling van dit stuk, dat aan alle kernen van het IKV wordt toegezonden, is tweeërlei. Zowel binnen de campagne van het IKV als naar buiten toe is het belangrijk dat er duidelijkheid bestaat over een aantal uitgangspunten en overwegingen die ten grondslag liggen aan acties waar het IKV verantwoordelijkheid voor wil dragen. Dat maakt het voor de kernen makkelijker hun houding tegenover concrete acties te bepalen, terwijl andere vredesorganisaties en -groepen binnen en buiten het landelijk overleg van vredesorganisaties (LOVO), beter kunnen inschatten wat ze van het IKV wél en niet kunnen verwachten. Vandaar dan ook dat over deze uitgangspunten in de Campagneraad van 11 februari a.s. gediscussieerd en besloten moet worden.

De tweede bedoeling van het stuk is om binnen de campagne van het IKV bekendheid te geven aan allerlei actie-voorstellen die van verschillende kanten zijn gelanceerd en waarvan sommige door het KKN en/of het LOVO in bespreking zijn genomen en worden uitgewerkt en waarvan andere meer speciaal op het terrein van het IKV liggen.

Ook over deze actievoorstellen zal de campagneraad in februari moeten discussieren en zijn voorkeuren bepalen. Hoe het concrete pakket met acties voor 1984 er uit komt te zien, dat volgt uit het overleg in het KKN en LOVO in de komende twee maanden. De discussies en besluitvorming in de kernen en de CR moeten de vertegenwoordigers van het IKV in de overlegsituaties houvast bieden.

Inleiding. Een nieuwe situatie.

Sinds de plaatsing van Pershings in de BRD en Kruisraketten in Groot-Brittannië en Italië is begonnen, staat de vredesbeweging ook in Nederland voor een nieuwe, hardere situatie. Het is in het afgelopen jaar steeds duidelijker geworden dat het westerse beleid beheerst werd door het vaste voornemen om een nieuwe generatie kernwapens in West-Europa te plaatsen. Het overheersende motief daarvoor is steeds meer geworden aan te tonen dat de NAVO eensgezind een besluit op bewapeningsgebied kan nemen en uitvoeren tegen alle externe, d.i. Russische, en interne - van de zijde van de bevolkingen - weerstand in. Het is duidelijk geworden dat de Nederlandse regering zich naadloos in dit beleid voegt en ze zal dat ook in 1984 proberen te doen. De druk in die richting is onder de nieuwe omstandigheden alleen maar sterker.

Geneve heeft de plaatsing nooit kunnen verhinderen.

Argumenten om in Nederland niet te plaatsen zijn van de zijde van de regering gezien haar positie nauwelijks te verwachten. Daarmee is het Nederlandse parlement de enig overgebleven instelling waarvan nog een nee tegen de plaatsing kan worden verwacht. Naast de zeer vele argumenten die aan de kwestie zelf ontleend kunnen worden om voor wat Nederland betreft alsnog een eind te maken aan de onzalige vertoning van de modernisering, ligt het op de weg van de volksvertegenwoordiging om de regering één argument met grote nadruk voor te houden. En dat is dat in Nederland, naast velen die onzeker zijn in de plaatsingskwestie, een duidelijke meerderheid van de bevolking zich steeds opnieuw tegen de plaatsing verklaart.

Dit is het argument dat de vredesbeweging steeds opnieuw aan de volksvertegenwoordigers dient voor te houden. Uit alles is duidelijk, niet alleen uit de peilingen, maar ook uit de steun van de maatschappelijke instellingen voor de positie van de vredesbeweging, dat er voor een beslissing om te plaatsen volstrekt onvoldoende steun is in onze samenleving. De Kamer zal de regering dienen voor te houden dat het bondgenootschap van geen enkele regering mag eisen de eigen samenleving zo te forceren dat het vertrouwen in de politieke instellingen op het spel worden gezet en de fundamentele eenheid wordt geschaad. De vredesbewegingen dienen met vele anderen hun verontrusting naar voren te brengen, dat blijkens onderzoek nog maar zo weinigen geloven dat het mogelijk is om in deze kwestie een beslissing te krijgen die overeenkomt met wat een zeer groot deel van de bevolking wil. Er ligt voor de vredesbeweging het komende jaar een opdracht om in de maatschappelijke instituties en onder al degenen die tegen de plaatsing zijn, het bewustzijn te versterken dat onze democratie niet kán en mág toelaten dat in deze kwestie gehandeld wordt dwars tegen het gevoel van zovelen in.

Het doel van de acties in 1984.

Het doel van de acties van de vredesbeweging in 1984 zal moeten zijn dat regering/parlement besluit om geen kruisraketten te plaatsen in Nederland en elke medewerking aan de voorbereiding daarvan te stoppen. Zo'n besluit moet worden gezien als bijdrage van Nederland aan het tot standkomen van een kernwapenvrij Europa. Elke 'compensatie' voor zo'n besluit in de vorm van nieuwe nucleaire taken voor Nederland of voortzetting van oude taken, is voor het IKV onaanvaardbaar.

Nederland dient gedenucleariseerd te worden.

Mocht het parlement besluiten wel te plaatsen of zich in principe bereid verklaren om te plaatsen, dan zullen de acties vanaf dat moment erop gericht moeten worden om het parlement op dit besluit te laten terugkomen.

Overwegingen en uitgangspunten.

De overwegingen en uitgangspunten die hieronder aan de orde komen, stemmen overeen met die welke door de Nederlandse vredesbewegingen voor hun actieprogramma voor 1983 zijn geformuleerd. Ze zijn daarvan in een aantal opzichten een nadere uitwerking. (Zie voor deze uitgangspunten het Kernblad van januari 1983, pag. 10)

1. De acties tegen de plaatsing dienen te worden doorgezet ook nadat een besluit tot plaatsing is genomen. De acties hebben dan als doel regering en parlement terug te laten komen op hun besluit. Dit valt geheel binnen de spelregels van de democratie. Men bedenke dat tussen het tijdstip van het besluit tot plaatsing en de plaatsing van de raketten zelf, ongeveer twee en een half jaar verlopen zal, als aan de thans voorziene planning wordt vastgehouden. Alleen al het feit dat in die periode zich allerlei nieuwe ontwikkelingen en gezichtspunten kunnen voordoen, maakt het logisch dat de beslissing steeds opnieuw ter discussie zal worden gesteld.

2. Het adres van van alle acties is en blijft het parlement en de regering.

Bij hen berust de taak besluiten te nemen die de Nederlandse samenleving als geheel betreffen. Dat geldt niet in de laatste plaats het gebied van de defensie. Het is ook aan hen, de prijs te bepalen die het doorvoeren van genomen besluiten hen in de samenleving waard is.

Het is de taak van de vredesbeweging, deze prijs - binnen bepaalde grenzen - zo hoog mogelijk op te voeren en aldoende aan te tonen hoe groot de verscheurdheid van de samenleving is, opdat de beslissing tot plaatsing niet wordt genomen of alsnog ongedaan wordt gemaakt.

Toelichting

- 1) De verwachting dat het zinvol is om dit te proberen berust op de opvatting dat we in Nederland een redelijk hechte samenleving hebben. Weliswaar bestaan er scherpe tegenstellingen op sociaal economisch en cultureel gebied en lopen de opvattingen over het kernwapenbeleid sterk uiteen, maar het besef van eenheid en saamhorigheid en van het belang van de instellingen en spelregels waarmee we ons zelf besturen, is sterk en wijd verspreid aanwezig. Wanneer nu keer op keer duidelijk wordt dat de samenleving inzake de plaatsing van nieuwe kernwapens dwars door midden wordt gespleten, mag men bij het parlement op de wijsheid rekenen dat het de regering niet toe zal staan te plaatsen, omdat de prijs die daarmee aan de samenleving zou worden opgelegd, te hoog is. Het gevoel van eenheid en het basisvertrouwen in onze instellingen zou te zeer op de proef worden gesteld.
- 2) De vredesbeweging wordt bovendien nog geholpen door het verschijnsel dat de verdeeldheid over de plaatsing van de nieuwe kernwapens dwars door bestaande instellingen en ook politieke partijen heenloopt. Dat betekent dat zij die om welke reden ook ertoe neigen ja te zeggen tegen de stationering, keer op keer geconfronteerd zullen worden met een nee uit de mond van personen, instellingen en organisaties, waar zij in de praktijk van alle dag te midden van verkeren of vlak naast staan ter linker of rechter zijde, en met wie ze goede betrekkingen hebben, normaal waardering aan schenken en van ontvangen. Onder zulke omstandigheden wordt voor voorstanders van de plaatsing de prijs

voor het doordrukken van de plaatsing snel hoger, omdat zij zich moeten verwijderen en vervreemden van personen en instellingen, waarmee zij zich normaal verbonden voelen. Gelegenheden creëren waarbij dit zichtbaar en voelbaar wordt, dient de kern uit te maken van het werk in de komende periode.

3. De breedheid van het verzet tegen de plaatsing van de nieuwe kernwapens in Nederland en andere landen, zo werd op 29 Oktober indrukwekkend aangetoond, berust op vier pijlers:

- belangrijke maatschappelijke instellingen en organisaties, zoals de kerken, talrijke politieke partijen waaronder de grootste, en de Federatie van Nederlandse vakverenigingen;
- een zeer groot deel van de publieke opinie, zoals iedere keer weer blijkt uit peilingen;
- honderdduizenden mensen die bereid zijn hun bezwaren tegen de plaatsing in acties te tonen;
- honderden platforms, groepen etc. die bereid zijn tot het organiseren van acties.

Dit gegeven levert het derde uitgangspunt voor de acties van 1984.

Instellingen en organisaties, de publieke opinie, de talloze sympathisanten en actieve leden van de vredesbeweging(en) moeten zich aangesproken kunnen voelen in een plan de campagne waardoor hun onderlinge eenheid bewaard blijft ook onder zwaardere druk van de tegenkrachten.

Toelichting.

We moeten ons realiseren dat dit niet eenvoudig zal zijn. Met name de genoemde grote maatschappelijke instellingen staan krachtens hun karakter en maatschappelijke positie voortdurend bloot aan het gevaar dat hun vastberadenheid aan het wankelen gebracht wordt. Zo hebben zij bv. bepaald geen onverdeelde achterban achter zich en staan in meer of mindere mate onder druk Van andere organisaties uit het midden van de samenleving.

Activisten in de vredesbeweging en hun sympathisanten zullen daarom actief om de steun van deze instellingen/organisaties moeten blijven werven. Ook bij het ontwikkelen en uitvoeren van acties zal door hen rekening gehouden moeten worden met de opvattingen in de betreffende instellingen en organisaties.

Om ons van de blijvende steun en loyaliteit van de instellingen en organisaties in het KKN te verzekeren moet het IKV erop bedacht zijn hen iedere keer opnieuw in de gelegenheid te stellen zich te verplichten door het nemen en ondersteunen van initiatieven.

Kerken

Uiteraard berust op het IKV nog weer een bijzondere verantwoordelijkheid voor de betrokkenheid van de kerken bij het gebeuren in 1984. Die verantwoordelijkheid gaat terug op de opdracht die het IKV van de kerken heeft inzake het vraagstuk van oorlog en vrede. Bij het uitvoeren van die opdracht ook in 1984 wil het IKV ernaar streven gelegenheden te scheppen waarbij de kerken en de kerkelijke leiding zélf duidelijk maken hoe hun opstelling is in de ontwikkelingen die zich concreet voordoen in de nationale en internationale politiek.

Daartoe is regelmatig overleg en goede communicatie van het groot belang.

4. Samenwerking.

Als het om de wenselijkheid van één plan de campagne voor al de deelnemers organisaties in het KKN gaat, is realisme wel geboden. Aan het KKN nemen vredes- bewegingen, politieke partijen en vakbonden deel. Hun verantwoordelijkheden in de Nederlandse samenleving liggen geheel verschillend. Het belang van gezamenlijk optreden is groot. Maar indien die gezamenlijkheid niet bereikt kan worden, de uiteenlopende functies en verantwoordelijkheden, die partners in het KKN toeschrijven, dan moet dat realistisch erkend worden en mag het niet tot vertraging leiden.

De vredesbewegingen behouden én afzonderlijk én gezamenlijk de vrijheid om eigen acties op te zetten.

Wel zijn zij - zoals ook in de uitgangspunten van 1983 werd gezegd, verplicht zich rekenschap te geven van de invloed van hun acties op het resultaat van de inspanningen van alle andere medestanders.

Heel belangrijk is verder dat het beroep op medewerking van plaatselijke platforms, werkgroepen enz., zoveel mogelijk uitgaat van de gezamenlijke vredesorganisaties. Anders komen deze groepen voor grote problemen te staan. Teveel afzonderlijke acties, versnippering enz. Als gevolg daarvan kan bij zeer veel groepen en personen grote onzekerheid ontstaan in welke acties zij hun tijd en energie zullen steken. Gevoelens van loyaliteit tegenover sommige initiatieven kunnen in strijd komen met de behoefte aan een zo groot mogelijk rendement van de inspanningen. Iets dat waarschijnlijk het makkelijkst bereikt wordt met acties in een landelijk kader gecoördineerd en plaatselijk uitgevoerd. Maar ook de betekenis die door de bevolking, sympathisanten e.a. aan de acties wordt gehecht is afhankelijk van wie ze organiseert. Het is van groot belang te laten zien dat er een grote continuïteit bestaat tussen de eerste belangrijke manifestatie van de nieuwe vredesbeweging in Nederland; de aanbieding van meer dan één miljoen handtekeningen tegen de neutronenbom in 1978, de eerste demonstratie tegen de modernisering in Utrecht in 1979, 21 november 1981 in Amsterdam, en 29 oktober 1983 in Den Haag. Het is de continuïteit in dit gebeuren, de aanwezigheid van steeds dezelfde organisaties en instellingen, die het overige in steeds sterkere mate dragen, die belangrijk is en vertrouwen wekt.

Toelichting

Het IKV houdt vast aan het gezichtspunt dat het de sociaal politieke breedheid van de weerstand tegen nieuwe kernwapens is, en de plaatselijke wortels van die weerstand, waarvan het meeste invloed uitgaat op de politiek. In de eenheid en de breedheid van de weerstand tegen de nieuwe kernwapens, ligt het belangrijkste vermogen van de vredesbeweging om druk uit te oefenen vervat.

De vorm van de actie toont hoe diep de weerstand bij mensen en groepen zit. Beide elementen, breedte en diepte moeten niet ten koste van elkaar gaan, maar zorgvuldig op elkaar worden afgestemd. Dat is de grote kunst in de komende periode.

Het zij met nadruk gezegd dat het IKV er niet zonder meer van wil uitgaan, dat acties die radicaler van karakter zijn, daarom per definitie aan steun zullen verliezen onder eerdere sympathisanten. Die versmalling kan optreden, maar het hoeft niet. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de sympathisanten van de vredesbeweging inzien dat aan de eisen van de vredesbeweging nog op geen enkele manier gevolg is gegeven. In dat geval is het denkbaar dat zij in kunnen stemmen met radicalere actie. De gehanteerde methoden kunnen niet in abstracto beoordeeld worden, en worden dat ook niet. Alle voorafgaande acties en (uitgebleven) resultaten tellen mee. Als uitgangspunt wordt hier alleen voorgesteld dat zorgvuldig wordt bekeken welk effect bepaalde acties zullen hebben op de massale steun die de vredesbeweging moet blijven behouden om succesvol te zijn. Dit berust op de overtuiging dat weliswaar een voorhoede bereid moet zijn de spits af te bijten zoals bij elke sociale verandering nodig is, maar dat kleine geradicaliseerde groepen, wier wervingskracht is verdwenen, niet kunnen winnen.

In die zin moeten we oppassen voor een soort gezichtsbedrog dat in verband met de demonstratie van 29 oktober kan optreden.

Het IKV wil niet in de fout vervallen te doen alsof de verdere strijd tegen modernisering gestreden moet worden met de 550.000 die naar Den Haag gekomen zijn. Zij behoren waarschijnlijk tot het meer actieve en vastberaden deel van de vredesbeweging, maar tegelijk vormen ze maar 7 à 10% van al degenen die tegen de modernisering zijn in ons land.

Het zou niet juist zijn het plan de campagne voor 1984 en daarna uitsluitend of voornamelijk op de bovengenoemde groep af te stemmen. Het zou dan kunnen gebeuren dat het plan voor 1984 gedomineerd zal worden door activiteiten waartoe de demonstranten van Den Haag zich aangetrokken voelen, maar die vele anderen niet of minder zullen aanspreken. Het gevolg daarvan zou kunnen zijn een verlies aan identificatie van de bevolking met het meest actieve deel van de vredesbeweging. En dat moet kost wat kost voorkomen worden.

50 tot 60% van de Nederlandse bevolking voelt grote sympathie voor de demonstranten. Die aantallen zijn van '81 tot '83 alleen maar toegenomen.

Acties in 1984 zullen zo moeten worden gekozen dat een even groot deel van de bevolking zich er mee kan blijven identificeren.

Dat houdt in : de acties blijven steunen ook als ze kritiek ontmoeten en/of ertegen opgetreden wordt door tegenstanders of de overheid.

Behalve dat zij zich van deze passieve ondersteuning moet blijven verzekeren moet de vredesbeweging proberen zoveel mogelijk acties aan te spannen waarmee steeds nieuwe groepen van de bevolking hun bezwaar tegen de plaatsing kenbaar gaan maken.

5. De grenzen die aan acties gesteld worden.

Het spreekt vanzelf dat ook voor het IKV aan acties grenzen gesteld moeten worden. Door sommige tegenstanders van het IKV wordt wel eens de indruk gewekt alsof dat anders zou zijn. Daarom is duidelijkheid gewenst.

In de eerste plaats moet hier een eerder vermeld uitgangspunt herhaald worden.

Elke actie van de vredesbeweging heeft als adres regering en parlement.

Zij besluiten en kunnen op besluiten terugkomen. Ook als het om een defensievraagstuk als het plaatsen van de kruisraketten gaat, beslissen regering en parlement, niemand anders.

Verder moet elke actie die aandringt op herziening van een genomen besluit

tot plaatsing beoordeeld worden op de vraag of de actie niet alleen theoretisch, maar ook praktisch de beslissing bij de regering laat. Dat wil met name zeggen, de regering vrijlaat in het wel of niet uitvoeren van de genomen beslissing. Onder de acties tegen een besluit van de regering om te plaatsen, kunnen er zijn die de uitvoering van het besluit belemmeren. Het is dan aan de regering om te bepalen of zij de belemmering opheft of afziet van de uitvoering van het besluit.

Het IKV zal alle acties beoordelen op de vraag of zij het de regering definitief onmogelijk maken om genomen besluiten uit te voeren. Voor zulke acties wil het IKV geen verantwoordelijkheid dragen. Zulke acties halen namelijk in de praktijk de beslissingsbevoegdheid bij regering en parlement weg, en leggen die in handen 1, 10, 100, 1000, 10.000 of 100.000 actievoerders. Dat is voor het IKV niet aanvaardbaar, omdat daarmee het fundament van ons staatsbestel en onze parlementaire democratie wordt aangetast. In ons land beslissen zij die daarvoor zijn aangesteld en gekozen en niet zoals het heet 'de straat'.

Uit het voorafgaande is wel duidelijk dat het IKV geen bezwaar heeft tegen acties die, bedoeld als signaal aan de overheid betreffende de ernst van de gevoelde bezwaren, belemmeringen in de weg leggen aan de uitvoering van genomen beslissingen. Het is aan de overheid om te bepalen welke prijs zij bereid is te betalen voor het uitvoeren van haar beslissing.

Het is duidelijk dat de overheid-wanneer zij de sterke arm gebruikt om uitvoering van een plaatsingsbesluit zeker te stellen, een prijs betaalt. De vredesbeweging ook, maar die vrijwillig, de overheid echter noodgedwongen. De prijs die de overheid betaalt, bestaat uit verschillende elementen, waarvan er enkele reeds eerder werden aangegeven. De regering, wanneer zij doorzet, laadt de schuld op zich dat zij aanzienlijke schade riskeert voor het functioneren van de samenleving. Verder vervreemdt zij zich te samen met de politici en en politieke partijen, die haar beleid steunen, van tallozen uit hun eigen kring en van belangrijke maatschappelijke instellingen en organisaties in hun geheel. Gaat de regering bovendien over tot het inzetten van de sterke arm, dan verruilt zij argumenten voor de wapenstok tegenover hen die zij niet heeft kunnen overtuigen van wijsheid en nut van haar beleid.

Er kan overigens geen misverstnad daarover bestaan dat de overheid in dat geval volstrekt legitiem handelt. Immers het is de taak van de overheid genomen besluiten uit te voeren, als zij geen redenen ziet om er van af te zien. Het zal echter velen en ook de regering zelf niet ontgaan hoe zwak zij staat op haar 'sterkste' moment.

Dat wordt vooral glashelder op het moment dat zij moet optreden tegen personen behorend tot de eigen familie en kennissenkring, tot de eigen kerk, partij, vakbond, vereniging, beroepsgroep etc; en tegen functionarissen waarmee gisteren

nog vergaderd werd, en schrijvers en andere mensen uit de wereld van de kunst, aan wie zij het jaar te voren nog prijzen uitreikte.

Het is hier dat het principe van de geweldloosheid, waarop het IKV evenals alle andere vredesbewegingen, al zijn acties wil baseren een extra betekenis krijgt. De wil geweldloos te zijn is ingegeven door een reeks overwegingen. In dit verband is vooral van betekenis, dat het principe van de geweldloosheid ook daarom zo zinvol is volgens het IKV? omdat het nog eens extra duidelijk maakt dat het soort vredesbeweging dat het IKV wil zijn, de inrichting van onze democratische samenleving niet wil verstoren, maar versterken. Wanneer nl. de overheid op grond van haar geweldsmonopolie, geweldsmiddelen inzet tegen bepaalde acties, dan leest het IKV daarin dat de overheid besloten heeft aan de uitvoering van haar besluit vast te houden en dat de vredesbeweging zich er bij heeft neer te leggen dat zij voorlopig alleen een morele overwinning heeft behaald, die hooguit later politiek vertaald zal worden.

Omdat de vredesbeweging deze opstelling van te voren volstrekt duidelijk maakt, kan er geen twijfel aan bestaan dat de overheid haar besluiten te alle tijde kan uitvoeren, mits zij bereid is tegen haar burgers op te treden. Overigens mag niet het misverstand ontstaan dat inzet van de sterke arm door de overheid het enige of het belangrijkste criterium is op grond waarvan van een actie moet worden afgezien, of een actievorm moet worden opgegeven. Er zijn in onze samenleving acties denkbaar die behalve legitiem ook nog zo in elkaar zitten, dat ze het de overheid onmogelijk maken een bepaald besluit uit te voeren, zonder dat deze daar iets tegen kan doen. Ook zulke acties zijn voor het IKV onaanvaardbaar, omdat regering en parlement tenslotte beslissen. Het criterium van de geweldloosheid tegenover het geweldsmonopolie van de staat, speelt in dit geval echter geen rol.

Concluderend: 1) regering en parlement beslissen 2) geweldloosheid, zijn dus twee principes die de grenzen van het actievoeren bepalen.

Toelichting

Wat betreft het overtreden van wetten in het kader van sommige acties, is het IKV geneigd tot grote terughoudendheid. In ieder geval als het er om zou gaan om als IKV op te roepen tot burgerlijke ongehoorzaamheid.

Het IKV wil benadrukken dat zulke acties een zeer persoonlijke gewetensbeslissing vragen, vergelijkbaar met de gewetensbeslissing met betrekking tot militaire dienst. Oproepen en aansporen tot zulke acties door een organisatie gaat aan dit persoonlijke karakter te zeer voorbij. De strafrechtelijke gevolgen kunnen ook niet door een organisatie worden gedragen, maar moeten volstrekt duidelijk zijn aan de persoon die ze te dragen krijgt.

Wel wil het IKV meehelpen de discussie te bevorderen en groepen die informatie verstrekken over acties van burgerlijke ongehoorzaamheid, de gelegenheid daartoe bieden.

Acties

Bij het vaststellen van een actieprogramma voor de komende maanden en jaren, moet erg goed gelet worden op de tijdsplanning.

In december 1983 is de eerste plaatsing in de BRD, Groot-Brittannië en Italië een feit geworden. De onderhandelingen zijn afgebroken. In de eerste maanden van 1984 wordt de plaatsing van 41 raketten voltooid.

Wat ons eigen land betreft, moet nog steeds een beslissing worden genomen. Pas in de eerste maanden van het nieuwe jaar rondt de regering haar besluitvorming betreffende de nucleaire taken en de kruisraketten af en legt de uitkomst daarvan in het tweede nucleaire deel van de defensienota aan de Kamer voor. Op 7 mei vindt een uitgebreide commissievergadering plaats over in ieder geval het eerste niet nucleaire deel van de defensienota, dat overigens wel beschouwingen over de nucleaire bewapening bevat, maar geen beleidsvoornemens. Een belangrijk kamerdebat over de beleidsvoornemens van de regering ter zake van de Nederlandse kerntaken en de plaatsing van de kruisraketten, is te verwachten tussen 14 en 29 juni.

Wanneer het parlement beslist om te plaatsen, kan de aanbesteding van de gebouwen, bunkers op de basis plaatsvinden. Met de bouw wordt aangevangen rond oktober 1984. Plaatsing van de eerste kruisraketten is voorzien voor eind 1986.

De Nederlandse vredesbeweging moet terdege met dit tijdschema rekening houden. Anders dan in de BRD, Italië en Groot-Brittannië waar de plaatsingen al begonnen zijn, duurt het in Nederland nog drie jaar voor de eerste plaatsingen zijn voorzien. Dat neemt niet weg dat juist gezien het internationale doel en karakter van de vredesbeweging, 1984 een belangrijk jaar zal zijn ook voor de Nederlandse vredesbeweging.

Overzicht van mogelijke acties in 1984

Bij dit overzicht wordt een indeling in twee periodes gehanteerd.

De eerste periode loopt tot de parlementaire beslissing, de tweede periode loopt vanaf dat moment tot de plaatsing. Uiteraard zijn we er op gericht dat er helemaal geen tweede periode aanbreekt!

Een andere onderscheiding die gemaakt wordt betreft het punt of het om een aktiviteit gaat die gezamenlijk met anderen wordt opgezet, KKN of LOVO, of dat primair het IKV zelf initiatief neemt en verantwoordelijkheid draagt.

Periode vóór de parlementaire beslissing:

- 1) Aktiviteiten in de richting van de Christen democratie.
- 2) Contacten met parlementariërs (IKV)

- 3) Actieconferentie op 4 februari (KKN)
- 4) Kerkwakes vanaf eind april t/m de parlementaire beslissing (IKV, Pax Christi, Kerk en Vrede).
- 5) Actieweek van 6 t/m 12 mei (KKN)
- 6) Volkspetitionnement (eventueel, datum onbekend) (KKN)
- 7) Delegaties naar Den Haag en plaatselijke televisiebijeenkomsten tijdens het parlementaire debat in juni (KKN)

Periode na de parlementaire beslissing:

- 8) Directe reacties (LOVO)
- 9) Basisbouwersboycot (LOVO)
- 10) Een aantal dagen lang een scala van activiteiten bij de basis in Woensdrecht (LOVO)
- 11) Activiteiten vanaf september 1984 t/m mei 1986 naar de partijen en de kiezers toe i.v.m. de verkiezingen mei 1986, (IKV).

Ad 1 - Conferentie van het CDA en IKV en Pax Christi over het Nederlandse veiligheidsbeleid.

Het IKV heeft in 1983 enige malen voorstellen voor een dergelijke conferentie gedaan. De laatste maal in een variant waarbij woordvoerders van het CDA op defensiegebied en vertegenwoordigers van de vredesbeweging elkaar vragen zouden kunnen stellen, voorafgegaan door twee beschouwingen over de problematiek van de defensienota.

De kerkelijke vredesbewegingen hechten aan zo'n conferentie teneinde aan te tonen dat ondanks grote tegenstellingen zinvol discussieren wel degelijk is. IKV en Pax Christi willen de hoop nog niet opgeven dat zo'n conferentie nog steeds mogelijk is.

ad 2 - Contacten met parlementariërs

Het ligt voor de hand dat in de komende maanden over het hele land verspreid, in grotere of kleinere bijeenkomsten, in het openbaar of in besloten kring, gesprekken zullen worden gevoerd met CDA-parlementariërs en met Christenpolitici in andere partijen over de plaatsing van de nieuwe kernwapens.

Het is te hopen dat deze gesprekken aangegaan zullen worden door mensen uit de kerkelijke vredesbewegingen, maar ook door bv. de Raad van Kerken, bestuurders van afzonderlijke kerken, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties enz.

Het IKV ziet voor zich zelf een taak weggelegd om ten dienste van deze gesprekken te proberen zo goed mogelijk in te gaan op de concrete politieke en andere vragen waar de politici een antwoord op willen krijgen.

Ad 3 - Actieconferentie

De actieconferentie wordt op 4 februari a.s. door het KKN georganiseerd. Zij is bedoeld voor mensen uit de plaatselijke platforms. Zij beoogt de plaatselijke platforms een politieke evaluatie te geven, alsmede zicht op de te verwachten ontwikkelingen rond de defensie-nota. Daarnaast wil zij de platforms bijeenbrengen ter voorbereiding van een landelijke actieweek, te houden rond de behandeling van de defensie-nota. Verder moeten akties in samenwerking met de Belgen en vervolgakties voor na de parlementaire beslissing besproken worden.

Ad 4 - Kerkwakes

IKV, Pax Christi en Kerk en Vrede organiseren gedurende een nader te bepalen periode tijdens en voorafgaande aan de kamerdebatten in mei en juni 'kerkwaken' in kerken in 12 provinciale hoofdsteden.

Deze kerkwakes zijn bedoeld om de sterke betrokkenheid van de kerken in Nederland bij de problematiek van de kernbewapening tot uitdrukking te brengen.

De kerkwake zal moeten proberen zoveel mogelijk leden van de plaatselijke christelijke gemeenschap te betrekken bij allerhande gelegenheden en activiteiten. Gebeds- en bezinningsbijeenkomsten, politiek avondgebed, lezingen en discussies, stiltekringen, vieringen, zangbijeenkomsten enz.

Gok zouden vanuit deze kerkwakes boodschappen kunnen worden geformuleerd voor de landelijke kerken, voor het parlement, allen getuigend van de grote betrokkenheid van kerkelijk Nederland bij de belangrijke beslissingen waarvoor regering en parlement staan.

Ad 5 - Aktieweek van 6 t/m 12 mei (voorlopige datum, georganiseerd door het Komitee Kruisraketten Nee.

Het gaat hier om de belangrijkste manifestatie van de Nederlandse vredesbeweging in de breedste zin van het woord voor de parlementaire beslissing.

De belangrijkste punten in het voorstel voor een aktieweek zijn de volgende:

- Het gaat om een landelijk gecoördineerde, maar plaatselijk en regionaal uitgevoerde activiteit. Daarmee moet voelbaar en zichtbaar gemaakt worden dat de vredesbeweging overal in Nederland, tot in de kleinste dorpen en gehuchten geworteld is. Op deze manier kunnen de plaatselijke gemeenschappen en de lokale politiek sterker onder de indruk gebracht worden van de kracht van de vredesbeweging. Die kracht kan bovendien nog beter van te voren getoond worden, omdat het plaatselijk/regionale karakter van de activiteiten het voor veel mensen makkelijker maakt mee te doen, in vergelijking met landelijke demonstraties in Den Haag of Amsterdam.
- Tijdens de bijeenkomsten in de aktieweek is een zeer grote reeks activiteiten denkbaar. Inleidingen, discussies, tentoonstellingen, concert, theater, film, poesie, stilte, vieringen enz. Van iedere activiteit wordt melding gemaakt aan 'politiek Den Haag' door middel van brieven, telegrammen en telefoontjes en dedelgaties.
- Bij al deze activiteiten is het belangrijk dat de betekenis ervan in de plaatselijke en landelijke pers goed duidelijk wordt gemaakt. Verder is het wezenlijk dat landelijke en plaatselijke politici worden uitgehodigd om deel te nemen; en tenslotte dienen de activiteiten uit te lopen op een tastbaar resultaat, dat op de slotdag van de week gepresenteerd kan worden op een van de regionale manifestaties die dan georganiseerd worden.
- De aktieweek kent een landelijke 'opening', dan volgen op elke dag van de week activiteiten binnen het kader van een bepaalde maatschappelijke 'sector'. Zo komt er een dag van de kerken, gemeenteraden en provinciale staten, van de vrouwen, van het bedrijfsleven, van het onderwijs/vorming, de gezondheidssector en ambtenaren, 65+ en uitkeringsgerechtigden, van kunst en cluatur, en kamerleden.

Het lijkt een goede zaak om indien mogelijk op de dag dat een bepaalde sector aan bod is, in een gebouw dat bij die sector hoort de betreffende activiteiten te laten plaatsvinden.

In ieder geval zou geprobeerd moeten worden om in de aktieweek in minstens één gebouw in de wijk of in het dorp een doorlopende wake in te richten.

De slotdag van de week, zaterdag 12 mei, zouden in een groot aantal plaatsen (+ 35?) massale manifestaties georganiseerd moeten worden waar de resultaten bijgebracht kunnen worden van het plaatselijke gebeuren in de betreffende regio in de voorgaande week.

Het ligt in de bedoeling dat van deze slotmanifestaties via een soort schakelprogramma een verslag gegeven wordt op televisie. Tevens wordt gedacht aan de mogelijkheid dit te combineren met een centraal programma

dat zich bv. in het congrescentrum in Den Haag afspeelt en waar vanuit het hele land de resultaten van de plaatselijke acties kunnen worden getoond door de betrokkenen zelf.

- Er zal bij de vakbonden door de vredesbewegingen aangedrongen worden om op 'hun dag' in navolging van de Duitse, Deense en Belgische vakbonden een werkonderbreking uit te roepen i.v.m. de kernbewapening.
- Een eerste taak die tijdens alle plaatselijke bijeenkomsten dient te worden vervuld, is het samenstellen van een delegatie, die een aantal weken later tijdens het junidebat aanwezig is in Den Haag om van zich te laten horen.
Een tweede taak is te bediscussieren welke vervolgacties bij een eventuele beslissing om te plaatsen, de vredesbeweging nog ter beschikking staan.
Een derde taak kan worden, als het KKN besluit om het volkspetitionnement te laten doorgaan, om te bespreken hoe de eigen sector daar in de komende weken een maximale bijdrage kan leveren.

Ad 6 - Volkspetitionnement

Het KKN zal hierover een uitspraak moeten doen.

Ad 7 - Delegaties naar Den Haag en plaatselijke televisie bijeenkomsten in juni.

Deze actie vloeit voort uit en wordt voorbereid tijdens de aktieweek. Zij probeert opnieuw het parlement onder de indruk te brengen van wat zich plaatselijk in het hele land heeft gemanifesteerd tijdens de aktieweek.

Op de dag in juni dat de beslissende stemming gehouden wordt, kunnen de plaatselijke groepen ruimtes inrichten waar het debat gezamenlijk op televisie gevolgd kan worden.

Periode ná de parlementaire beslissing

Ad 8 - Directe reacties op een besluit om te plaatsen, zoals ziektemelding, rouw.

Ziektemelding, Hollanditis.

Al geruime tijd geleden werd het idee gelanceerd van een massale ziekmelding ten gevolge van 'Hollanditis' als een mogelijke vorm om te reageren op een besluit tot plaatsing van de kruisraketten.

Rouw.

Datzelfde geldt voor het aankondigen van een periode van nationale rouw, na een eventueel positief besluit tot plaatsen. Zwarte buttons of de gebruikelijke buttons met rouwrand zouden kunnen aangeven hoevelen zich getroffen voelen door de voortzetting van het beleid en de aanslag op de vredesbeweging.

Het slagen van de actie 'Hollanditis' hangt sterk af van de zekerheid die mensen krijgen dat vele anderen mee zullen doen. In die aktieweek moet onder deelnemers het vertrouwen groeien dat als reactie op een (principe-)besluit tot plaatsing, inderdaad massale hoeveelheden mensen zich de volgende dag ziek zullen melden. Dit kan door het ziekmelden tot een van de centrale discussie- en informatie-thema's te maken in de aktieweek.

Ad 9 - Basis bouwersboycot.

Het IKV is reeds enige maanden geleden begonnen met het uitzoeken van de mogelijkheden om een boycot te organiseren tegen de bedrijven die potentiële gegadigden zijn voor de bouw van de bbnkers en gebouwen op Woensdrecht. Het IKV is voorstander van het organiseren van deze boycot met andere vredesorganisaties en groeperingen uit het KKN.

Het lijkt voor de vredesbeweging de verstandigste weg om de betreffende bedrijven als een eenheid van de directie en werknemers te benaderen en niet te proberen werknemers te mobiliseren tegen het beleid van het bedrijf waar ze werken. De volgende actiemogelijkheden komen in aanmerking :

1. De vredesbewegingen zouden dienen te proberen delegaties samen te stellen van vertegenwoordigers van kerken, media, partijen e.d. om in gesprekken met de bedrijven deze te verlokken niet in te schrijven op de bouw van de basis.
2. In de tweede plaats moet van de gemeentebesturen van de kernwapenvrije gemeenten in Nederland gevraagd worden om te verklaren dat zij binnen hun gemeente geen werk meer zullen gunnen aan bedrijven die hebben ingetekend op de bouw van de basis.

Ad 10 - Volksoplopen bij de basis te Woensdrecht.

Woordvoerders van het IKV hebben de laatste maanden tegen de achtergrond van de acties van de vredesbeweging in Engeland, de Bondsrepubliek en Italië, aangegeven geen reden te zien waarom in Nederland demonstraties op de toegangswegen tot de basis te Woensdrecht achterwege zouden moeten blijven. In een land als de Bondsrepubliek waar een grote meerderheid van de bevolking tegen de plaatsing van de Pershing II is, hebben dergelijke demonstraties enkele maanden voor het begin van de plaatsing binnen en buiten Duitsland grote indruk gemaakt, niet in de allerlaatste plaats door hun goed voorbereide en geweldloze karakter en ook door de deelnemers aan deze demonstraties.

Het IKV ziet daarom activiteiten op de toegangswegen tot de basis als een demonstratievorm die in ons land en andere landen steeds meer in gebruik gekomen is en daarmee normaal geworden is. Op het moment dat de bouwactiviteiten beginnen organiseren de vredesbewegingen gedurende enkele dagen een volksooploop bij de basis van Woensdrecht.

Uiteraard zullen ook acties op de toegangswegen naar de basis te Woensdrecht moeten voldoen aan de eerder genoemde criteria en mogen bepaalde grenzen niet worden overschreden.

1. De acties beogen niet te tornen aan wie in dit land beslist. Dat zijn regering en parlement. Dat moet goed duidelijk worden gemaakt.
2. Heel belangrijk is het daarom te letten op de grens waar acties al of niet bedoeld definitief de uitvoering onmogelijk maken van wettig genomen besluiten. Aan zulke acties zal het IKV niet meewerken. Hier speelt als gezegd het principiële geweldloze van alle acties een beslissende rol. Een overheid die ten koste van alles meent te moeten doorzetten zal tegen belemmeringen de sterke arm gebruiken. Daarvoor wijkt degene die geweldloos wil zijn.

Het juiste tijdstip.

Wat het bepalen van het juiste tijdstip van dit soort acties betreft lijken het IKV de volgende overwegingen van belang.

Vóórdat de beslissing in het parlement gevallen is zijn sit-down acties niet op zijn plaats. Nadat de beslissing om te plaatsen wel gevallen is, wordt voorgesteld een volksooploop te organiseren.

Een suggestie die inmiddels is gedaan is de volgende.

De volksooploop bij de basis zou kunnen worden verbonden met een dringend appèl op de Tweede Kamer om zich opnieuw en wel zeer speciaal te beraden op het niet aflatende maatschappelijke protest tegen de plaatsing. Beëindiging van de acties zou op een of andere manier verbonden kunnen worden met inwilliging van dit verzoek. Na het debat wordt, ongeacht de uitspraak van het parlement, geen landelijke actie meer in Woensdrecht georganiseerd.

Ad 11 - Een verkiezingsstrategie. Terug naar de kiezers en hun partijen.

Door het IKV zal an een onverhoopt (principe-)besluit tot plaatsing veel energie gestoken worden in het ontwikkelen van een electorale strategie.

Voor het IKV betekent zo'n besluit dat de vredesbeweging zich opnieuw tot de mensen moet richten. Een nieuwe ronde is nodig van discussies en acties teneinde in de politiek vertaald te krijgen wat in de maatschappij onder tallozen leeft.

Nederland bevindt zich in vergelijking met de andere vier plaatsingslanden in de gelukkige omstandigheid, dat er vóór het begin van de plaatsing eind '86, kamerverkiezingen zijn.

Het IKV zal in de twee jaar voor deze verkiezingen proberen om zoals het dat al eerder deed via de plaatselijke kernen, maar ook op andere manieren invloed uit te oefenen op de opstelling van de partijprogramma's, de samenstelling van de kandidatenlijsten, enz.

Er zijn tekenen dat zo'n strategie een goede kans van slagen heeft. Bijvoorbeeld als men bedenkt dat onder de CDA-kiezers zich 30 tot 40% tegenstanders van de plaatsing bevinden. Het zal de kunst zijn van de vredesbeweging om hen op te sporen en te motiveren actief te worden in de partij van hun keuze, teneinde het plaatsingsbesluit ongedaan te krijgen.

Het IKV meent dat de vredesbewegingen een onvergeeflijke fout zouden begaan als zij zich niet intensief zouden richten op het electorale proces. Tegelijk moet worden erkend dat hier speciaal voor de kerkelijke vredesbewegingen een taak ligt gezien de sleutelrol van het CDA en de CDA-kiezer.

Alleen wanneer een electorale strategie wordt uitgevoerd is te verwachten dat brede steun kan worden behouden voor radicalere acties die in dezelfde periode worden uitgevoerd.

Omgekeerd zal een verkiezingsstrategie grenzen stellen aan de mate van radicaliteit van de acties.

Andere acties.

Actie 'Betaal niet mee'

Deze actie is een initiatief van personen uit plaatselijke groepen van het IKV, Stop de M-bom, Vrouwen voor Vrede, Kerk en Vrede, Vereniging Dienstweigeraars en de Beweging Weigering Defensiebelasting. Deelnemers aan deze actie spreken uit dat ze ernstig overwegen, of reeds hebben besloten f 5,72 of een veelvoud daarvan aan belasting te zullen weigeren indien besloten wordt kruisraketten in ons land te plaatsen.

Het IKV biedt deze actiegroep de gelegenheid om haar ideeën bekend te maken en te werven voor deelnemers tijdens bijeenkomsten door het IKV georganiseerd en in de uitgaven van het IKV.

Het IKV heeft dit vanaf 1966 gedaan met diverse actiegroepen, die zich met gelijke verzoeken tot haar gewend hebben.

Slotopmerkingen.

Het kan geen kwaad om bij alles wat we het komende jaar gaan doen te bedenken dat we als vredesbeweging nog langer mee moeten dan vandaag. En wel om de simpele reden dat we als tegenwicht tegen de gebruikelijke gang van zaken in de wereld nog hard nodig zullen zijn in de jaren nadien. We willen en mogen onszelf dus niet stuk lopen op de kruisraketten.

Dat houdt ook in dat we ons dit jaar behalve met de kruisraketten ook bezig zullen moeten houden met :

- de verdere ontwikkeling van de politieke lijn van de campagne, waar we trouwens met de 'freezediscussie' al aan begonnen zijn; daaronder :
 - de ontwikkeling van een eigen ontspanningsbeleid van de vredesbeweging en een werkelijke integratie van de Noord-Zuid verhouding in ons werk;

- De uitbouw en versterking van onze organisatie.

Het Dagelijkse Bestuur, 30 december 1983.

DISTRICTS INLICHTINGEN RECHERCHE

nummer: 139 / 80datum : 25 maart 1980ACD 1.486.584

datum 01 APR 1980

Co

b. — d. —

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:

Datum bericht: 21 maart 1980

Bijlage(n): geen

Betreft: I.K.V.-bijeenkomst te Coevorden.

Deze bijeenkomst werd gehouden in de Christelijke MAVO-school te Coevorden. Spreker was: Professor , hoogleraar te Groningen. Hij houdt zich bezig met zaken van oorlog en vrede. Uit zijn betoog bleek dat hij lid was van de Adviesraad voor Defensie-aangelegenheden. Aantal aanwezigen: 35 personen, van wie een tiental jeugdigen.

Korte aanduiding van de naar voren gebrachte theorieën:

1. Kernwapen is een wapen als een gewoon wapen.
2. Kernwapen is een volstrekt ander wapen.
3. Wel bezit; geen inzet.
4. Wel bezit; geen eerste inzet. Causaal verband: Verbod - sanctie.
5. Ook bij verbod blijft afschrikking; Onberekenbaarheid.
6. Beide partijen verklaren geen eerste gebruik / inzet.
In dit verband werd gesproken over West-Berlijn regelingen en Confidence Building Measures (CBM's).
7. Bezit; inzet; eerste inzet alleen op eigen grondgebied.
Gevolg: klein kernwapens proliferatie.
8. Bezit; inzet, maar beperkt beheerst dreigen.
Het hanteren van het escalatie-proces.
9. Bezit; dreigen, maar niet tot inzet laten komen.
Wel dreigen, maar mogelijkheid van gebruik reëel maken; wel geloofwaardig dreigen.
10. Ieder zo'n vrede-bevorderend wapen (alle landen).
11. Klein aantal landen mag de atoombom hebben; zgn. geprivilegeerde landen of zgn. kernwapen-landen. De gedachte van de "Gnadenfrist".

Conclusie: Men zit met de kernwapens in de mist.

Als het kernwapen een bruikbaar wapen was waar geen morele problemen aan kleefden, zou het dreigen verhoogd worden. M.a.w.: Het kernwapen heeft tot nu toe de beste reputatie voor de wereldvrede.

Voor vrede is nodig: a. ontwapening;)
b. economische ontwikkelingen;)Deze zaken lopen echter)
c. raciale gelijkheid) de tijd niet parallel.

Dit heeft tot gevolg dat er pas vrede kan zijn na een proces van veranderingen en conflicten én verdergaande bewapening.
Ontwapening door regels op internationaal gebied. Hierbij werd naar voren gebracht een functieverlies van het wapen.

In de discussie die volgde op zijn betoog, kwam naar voren dat Prof. de tweede week van maart 1980 als lid van een gezelschap in het kader van besprekingen over wereldontspanning geweest was in Rusland. Daar had men gesproken over verhoudingen in het Westen. Van Russische zijde had men hen aangehoord. Reacties van hun kant waren er niet gekomen. Bij een informeel contact tussen een lid van de Russische deelnemers en Prof. was door de Rus opgemerkt, dat zij nu weer een juist beeld hadden gekregen van de Westerse verhoudingen, waarvoor dank. Tijdens een onderhoud van het gezelschap met dhr. in het Kremlin had Prof. lid van het gezelschap, gevraagd naar de eigen rol van Nederland. Nederland was volgens interessant in verband met de ontwikkelingen op het gebied de bewegingen tegen de kernwapens en in verband met het opvoeden van de Secretaris-Generaal van de NAVO.

Sprekend over de modernisering van de NAVO-kernwapens en in dit verband over de I.K.V.-actie sprak de spreker zich uidelijk uit tegen deze acties. Hij motiveerde dat als volgt:

- a. I.K.V. geeft geen ruimte aan de gewetensstrijd (van de christen)
- b. Is het niet eens met de grondgedachte.
- c. Is het niet eens, zoals hij dat noemde, met de "I.K.V. achterban".

Op deze bijeenkomst volgt een bijeenkomst te Coevorden met als spreker Generaal . Deze bijeenkomst is gepland voor 28 maart 1980.

Einste.

KORPS RIJSPOLITIE
DISTRICT ASSEN
COMMANDANT

9400 AC ASSEN, 25 maart 1980.
Tuinstraat 17
Postbus 107
tel. 05920-17888

no. 139 / 80 I.D.

bijlagen: een rapport

onderwerp: I.K.V.bijeenkomst .

Bijgaande stukken in handen gesteld van

het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst, Pres.
Kennedylaan 25 te 's-Gravenhage. (t.a.v. Hoofd BOP).

De commandant van het district,

type: JJ

coll.:

~~Dene kanbrief wordt met/zonder de bijlage(s) terugvermaakt.~~

ST

AAN: EGOTD B.V.D.

Nr. 66.839.v.1./

DATUM: 18 mei 1982

o-o

Datum bericht : 16 mei 1982

Bron : Eigen bericht

Ondernomen akties :

F	ACD	1604997
	datum	19 MEI 1982
F	CO	
	b.	2 d. —

Onderwerp: Inreis vanuit Moskou via Kopenhagen van de internationaal secretaris van het Inter Kerkelijk Vredesberaad.

Bijlagen : 2

Op 13 mei 1982 omstreeks 12.50 uur arriveerde op de Luchthaven Schiphol met een lijnvliegtuig van de Koninklijke luchtvaartmaatschappij "KLM" - vluchtnummer KL 176 - vanuit Moskou via Kopenhagen, een persoon genaamd:

----- B A R T E L S W I M

internationaal secretaris van het Inter Kerkelijk Vredesberaad, nadere gegevens onbekend.

Tijdens een door deze persoon op 13 mei 1982 gehouden persconferentie op de luchthaven Schiphol werden namens hem stencils uitgereikt inhoudende de tekst welke betrokkene openbaar wilde maken tijdens de "World Conference Religious Workers For Saving The Sacred Gift Of Life From Nuclear Catastrophe" gehouden te Moskou van 10 tot en met 14 mei 1982. Het werd aan betrokkene tijdens voornoemde conferentie te Moskou niet toegestaan de tekst van het stencil in het openbaar uit te spreken.

Text by Interchurch Peace Council (I.K.V.), the Netherlands (Wim Bartels, international secretary) meant for the World Conference: Religious Workers for saving the sacred gift of life from nuclear catastrophe, Moscow 10-14 May 1982.

F

On nuclear disarmament / and organising our peace-work
 (workinggroup 3) (workinggroup 4)

1. Ethical reflection

As religious workers for saving peace, we in the Netherlands, went through a long process of reflection and action. Highlights in this process since World War II were the declaration of the Netherlands Reformed Church in 1962, in which any use of nuclear weapons in any military strategy was condemned, and the establishment of the Dutch Interchurch Peace Council (I.K.V.) in 1966, in which 9 churches cooperate to promote peace work in the local parishes and to speak and generate actions in matters of peace, justice and human rights. I.K.V. is doing its work on behalf of these churches, without binding the churches by its positions. Its campaign, started in 1977, to free the Netherlands unilaterally from nuclear weapons, was based on the conviction that both use and possession of nuclear weapons have to be condemned morally, and that this moral position urges to search for new political solutions, because the logic of the deterrence system does not provide any way out. There were no such signs or indications that the threat system with these weapons did or could function as basis for disarmament. On the contrary! So we were bound to take the more fundamental position as religious workers of both opposing use and possession of nuclear weapons. This position is gradually taken by more and more christian people and churches in the world. It is for instance definitely the position now of the already mentioned Netherlands Reformed Church, and the Roman Catholic Bishops in the United States are coming more and more close to it.

But what to do in the moral contradiction which arises? Going on with the tradition wisdom of "arming in order (to negotiate) to disarm" is not acceptable and tolerable any more. Complete unilateral disarmament on the other hand is also not acceptable, since people have security-needs and -beliefs, which we have to take into consideration.

2. Characteristics of I.K.V.'s peace campaign

In this ethical and political urgency, I.K.V. advocates the way of the unilateral initiatives, unconditional first steps, being expressions of the

new policies we need, and fit to evoke a bi- and multilateral process towards disarmament and peace (as some British peace researcher stated: "unilateralists are bilateralists who really mean it"). A campaign was launched under the motto: "Help rid the world of nuclear weapons; let it begin in the Netherlands". 400 local groups work at the grass-root-level to convince and put pressure upon the political parties, the churches, the trade unions, women- and youth organisations, school and educational institutes to take over the aims and strategies of this peace campaign.

Of course, in this context we also unconditionally rejected the new nuclear weapons Pershing II and Cruise-Missile in the so called "modernisation-program of NATO of 1979. A huge build-up of nuclear weapons has been going on for many years, both in East and in West, and we did not see how entering into a new phase of the arms race, on our side, could stop it, although we are also aware that for the huge Soviet build-up there is no acceptable rationale. We reject all the legitimations of this armament programm, and therefore did not demand less from our government and NATO-allies as withdrawel of their original consent with the modernisation-decision. More than two million people demonstrate last fall in the streets of Western Europe against this decision; 400.000 of them in Amsterdam on November 21, 1982! Unfortunately the start of the Geneva-talks on November 30th and the events after the 13th of December in Poland were a serious set back, because the new energy of the social processes in Europe was responded by old politics of this east - west bloc-system.

We had some success and effects on the level of parties and government, although not at all satisfactory to our demands. The government uptill now only decided not to decide, to postpone the decision to deploy these new weapons. With other words, we paralysed the machinery of Dutch government in this case, but we are determined to make further progress towards a complete negative decision in this matter of our government.

And the churches? They, despite the political concretisation of our peace activities, back the I.K.V. as their peace-movement. Of course, controversies arise inside these churches and many discussions take place, but still the majority in the synods want I.K.V. in their name and in order to stimulate them, to work out new ideas and strategies, to find ways out of the deadly and immoral logic and impasse of existing security policies.

Elaborating upon the basic choice and strategy of I.K.V. to think of unilateral initiatives in the political and military arena, the following characteristics of our peace-campaign can be described:

- The campaign is meant to give the average citizen his or her responsibility back again in matters of peace and the armsrace, in matters of basic human survival. One could call this the pastoral motive behind the campaign, because the churches ought to help people in their powerlessness. Steps are proposed, which can be made independent of decisions by others, and initiated at the grass-root-level. In fact, the campaign is aiming at building up a new political power in society, the responsible individuals and public opinion, putting pressure upon their own politicians from below.
- This strategy is needed because of our mistrust in the willingness and effectivity of the official security-elites of our countries in regard to making new steps, needed to break through the existing deadlocks in thinking and acting, like the legitimations of the armsrace called deterrence, modernisation, and sometimes simply "defense". The peace-movement's mistrust is particularly related to the existing international negotiation process on disarmament. These negotiations take place between leading nations of both powerblocs and are kept within a bipolar military- and security system that until now has never achieved disarmament or arms reductions by means of negotiating; on the contrary, the negotiations in the past always produced some additional armaments, particularly in the field of the more technically-advanced and refined weaponry.
- The peace strategy should be build upon the device of "self-obligation". Not just stating how a peacefull world looks like, not declaring in what respect others have to change their behaviour and policies is important, but making clear in what way one can make independent steps oneself, which can bring about a new more global process. Therefor you will see that I.K.V. takes a hard position in regard to policies of its own government and the western alliance. This also explains why we only feel supported by governments and peace institutions in Eastern Europe applauding our activities, when they also take their own independent initiatives, if needed initiatives by peace-minded groups and institutions, also independent from their own governments. Does this mean lack of coherence, coordination and organisation of the strategy of the (international) peace movements? No, it means instead that we cooperate on a concrete, powerfull basis, as it is shown now by the cooperation in between West-European peace movements and in between them and the new emerging american peace movement. It is even emerging between movements and institutions in East and West. The right principle of togetherness is, we think, that of "cooperative unilateralism".
- Final characteristic of I.K.V.'s peace campaign is the priority for political, rather than purely military steps and solutions. The military strategic and not at least technological developments have to very high degree their own

logics, which can only be changed by new political options and decisions.

3. Political aims of our peace-campaign

The over-all political goal of the West-European peace movement is the realisation of a nuclear-free Europe. We want this for ourselves, sure; we don't want to be the "theatre" of any future nuclear war between east and west. But we want also a nuclear-free Europe, because we think it is our best contribution for the necessary military and political disengagement between east and west. By giving our struggle for peace and disarmament this clear geografic connotation, we try to gain back a more political powerfull position to interfere in the global power struggle between the existing superpowers and their ongoing negotiation-processes, also on our security interests. About us, but without us, sofar.

To put this aim of denuclearising Europe in the context of the ongoing negotiations in Geneva on middle-range missile-systems; we want the real zero-option. That is to say, not the U.S.-version of it, which is clearly more aiming at winning the public opinion in the west, than winning disarmament with the negotiations-partner, the Soviet-Union. Zero-option, whereby the cancellation of these 572 planned NATO systems of cruise missiles and Pershings II is being exchanged for the total intermediate range potential, which the USSR has built up since 1959, including those Soviet missiles targetted at China, but excluding all sea- and air based western systems targetted at the Soviet-Union, can not be taken as a serious negotiation offer.

But without taking over the western propaganda-logic, in which the SS 20's are taken as pretext for the deployment of the new missiles from NATO, it is clear that we also vehemently oppose the deployment of hundreds of Soviet SS 20's targetted at our cities and other targets in Western Europe. So our real zero-option for Europe also includes the dismantling of all Soviet nuclear weapons for Europe, and we could for that sake not react enthusiastically on president Brezhnev's recent decision to establish a moratorium on the deployment of the SS 20's, because according to many western experts with the deployment of 300 of them the SS 20-programm is virtually completed.

In general we have much distrust in the ongoing Geneva-negotiations. To quote an earlier statement by I.K.V. and the West-German peace movement ASF: "The negotiations about this zero-option are in fact not yet serious negotiations to prevent stationing, but will probably set a euro-strategic balance. This will also be the case, if the USSR succeeds in including the American "forward based systems", as well as the English and French systems in the negotiations

The concept and ground of the Geneva-negotiations of a euro-strategic balance we consider dangerous in itself, since it will legitimate in addition to the global concepts of balance of the Salt-process, a regional concept, that could become a new impuls to armsrace in Europe.

Zero for us therefore really means zero; a nuclear-free Europe as a step towards a nuclear-free world.

- It will be clear that a nuclear free Europe does not simply stand for the existing Europe without nuclear weapons. We have therefore to be ready to think of necessary political, economic and cultural changes that will have to take place in both east and west, to give Europe its new security-identity for itself and for the world. A Europe, based on policies of detente, and on the lowest possible level of military armament. A Europe also, with new relations on equal terms with developing countries in the southern half of our world. A Europe also, which emerges out of a process of political disengagement from both of the superpowers, since we are sure that their global rivalry is not only a main impuls behind the armsrace, but also the reason of the deep divisic between the european peoples and countries. No serious process of disarmament and peace on world scale will be possible, without the prospect of overcoming the global bloc-division. Europe could and should make the start in that process! We ask the big powers not only to understand these demands from their European partners, but also -finally in their own interest also- to give space for it and do link up to these processes by garanteing their outcome and so back them. They should understand that these ideals on Europe are finally political concretisations of deep emancipatory processes within the peoples in Europe of west and east, and that it is unwise to work against historic developments and deep-rooted aspirations of peoples.

4. New alliances for peace

What we really need is building new alliances of peace-forces in the West, East and the southern half of our world, working against the global tendencies of arming, militarisation and exploitation. Peace-forces who first of all work within the context of their own political and military system and environment, but on the principle of "cooperative unilateralism" cooperating. Cooperation then means: correcting each others, complementing, inspiring and backing in a deeply-felt solidarity among themselves. This will bring alliances between the different aspects of peace, like disarmament, detente, human rights, social justice, anti-fascist and anti-racist struggle. This will at the same time bring together groups, organisations, institutions working for these aims and for the integration of these aims in both west, east and south!

Let me tell you a bit about our experiences with this international build-up of solidarity among such ("like-minded") groups:

- In the process of preparing the massive demonstrations against the NATO-modernisation decision in West-Europe during the fall of last year, we started among West-European peace organisations a process of cooperation and coordination. In particular the peace-organisations present at a meeting in Copenhagen, on 5-6 September 1981 are closely cooperating, also in the field of political analysis and strategy (the I.K.V.-secretariat at The Hague serves as "International Peace Communication and Coordination Center", IPCC, for this group of peace movements, among which almost all the organisers of the demonstrations in 1981). We decided for instance to work out our solidarity, with groups opposing "on the spot" the preparations for the deployment of the new missiles, like in Comiso (Sicily), Greenham Commons and Molesworth (Britain) and Germany. The Scandinavians agreed to take also as their priority for actions in the fall the struggle against the new missiles, although their countries were not foreseen as deployment -base. The peace movements in Central Europe from their side decided to show their solidarity with the Scandinavians in their struggle to make a nuclear-free zone in the Nordic countries, but asked for refinement of this concept, as to include sea and air, in order to prevent the use of them by NATO for future sea or air-launching of the missile. Nowadays we are planning a common conference in Athens in October of the Nordic countries and delegations of Balcan-countries and of the Benelux, to coordinate our efforts for creating nuclear-free zones in Europe as a start in the process for a nuclear-free Europe.
- Also with the American peace movement a similar contact and exchange has been build up. Europeans have been invited to speak at the main conventions in the United States, in particular in the context of their new freeze-campaign, a proposal and campaign to achieve a freeze in research, production and deployment of nuclear weapons together with the USSR. In November 1981 we also made a common statement in Amsterdam, at the occasion of the hearing on disarmament of the World Council of Churches there. We agreed to back each others in actions and campaigns, and to let them function complementary to each other. European activists will be present at the big demonstrations in New York during the Special Session of the United Nations on Disarmament. Representatives of American peace movements will be in London and Bonn during the visit of their president Ronald Reagan to Western Europe in the second week of June, to give common statements on our struggle for disarmament and a new perspective for Europe, with the european peace movements.
- And in the east-west relations? Here also new alliances between similar "like-minded" movements or institutions are much needed, and do come into existence.

We have recognised tendencies of political emancipation, similar to ours, in the movements of Charta '77 in Tszechoslovakia, and Solidarnosc in Poland. More regular contacts between our movements can, as I.K.V. expressed in a recent message to Charta-movement, help both of us to become partners in our struggle for the realisation of the aims of the Helsinki-treaty: peace and disarmament, self-determination of the peoples and human rights. These are aims and values which belong together.

For I.K.V., churches are in particular important. Are there people in these institutions, who on the basis of deep belief and fundamental values are ready to rethink traditional values and patterns of thinking? We have build up close contacts with the Evangelical Church in the G.D.R., in particular its Theological Studydepartment. Here one can find important initiatives to look for alternatives to the armsrace and to militarism, together with proposals for first steps which can be made by people and government of the own republic. We have heard more ^{similar} courageous voices in this respect by religious workers in the churches of east and west.

It is in particular an important task for people from churches and religions to create new platforms for dialogue and discussions between east and west. Discussions for instance on a new peace concept for Europe, east and west.

We sincerely hope that many of you, present in this conference, are ready to do so!

Wim Bartels

International Secretary
of I.K.V.

ST

AAN: HOOFD B.V.D. *Gu*

Nr. 66.839.n.1./

Datum: 29 mei 1980

Referte:

-o-

Datum bericht : 19 mei 1980

Bron :

Ondernomen aktie :

F

ACD	1492811
datum	30 MEI 1980
CG	
b.	d. —

Onderwerp: Nieuwsbrief IKV Enschede

Bijlage : 1 nieuwsbrief

Deserzijds werd **verkregen**
de Nieuwsbrief van het Interkerkelijk Vredesberaad afdeling
Enschede. Voor wat de inhoud van deze nieuwsbrief betreft
kan verwezen worden naar bijgevoegde bijlage.

OPZET IKV-KERN ENSCHEDE EN ADRESLIJST

Leden algemene postc. tel.
H. Kroes, Min. Loudonl. 39 7521 BA 350321
 (documentatie)
Y. Winkler, Brookh. Landen 33
 (w. scholen) 7542 BP 765353
P. Wattel, Geesinkbrink 149
 (w. kerken) 7544 CX 769285
H. Ueffing, Ahuislanden 25 7542 AB 767730
 (koörd.)
- tijd. w. pol. part. -

Leden werkgroep scholen

Y. Winkler (zie boven)
P. Hofman, Potgieterstr. 20
 7514 DB 350676
D. Buurman, Oldenz.str. 288
 7523 AH 357990
B. Gerbrandij, Vlierstr. 584
 7544 GP 763575

Leden werkgroep kerken

W. van Velzel, Hanenberglanden 42
 7542 EB 762901
H. Leferink, Welnahorst 59 7531 GJ 333758
E. de Wit, Beltrumbrink 74 7544 ZD 761388
P. Both, Spielehorst 21 7531 ES 356689
P. Wattel (zie boven)
C. Fokkens, Weldinkhorst 32
 7531 EK 350754

Leden werkgroep politieke partijen

R. Siemons, Varviksingel 21
 7512 EJ 315162
T. Beune, dr. van Damstr, 142
 7523 XS 334554
W. Wildschut, Kokkelmanlanden 64 760662
J. Jondorp, Schumannlaan 24 7522 KN 333640
W. Kleisen, Händellaan 12 7522 KM 330310
H. Ueffing (zie boven)

Kontaktpersoon IKV-kern van de T.H.:

R. Siemons (zie boven)

Regionaal Begeleidster Overijssel:

S. Faber-Hofstra, de la Sablonièrekade 13,
 8261 JP Kampen
 Tel. 05202 - 12678

Een gironr. wordt aangevraagd.

Tijdelijk: 1761574, t.n.v. penn. IKV-Enschede
 Ahuislanden 25, Enschede.

149281

NIEUWSBRIEF

INTERKERKELIJK VREDESBERAAD

ENSCHUDE

KERN VAN HET VERBOND TEGEN
DE KERNWAPENS

Korrespondentie-adres:

Hogelandsingel 41, 7512 GB
Enschede, tel. 053 - 323260

Jaargang 1, nr 1, febr. 1980

FINANCIEN en BEGROTING

Ter informatie

Sinds maart 1979 is een initiatiefgroep bezig geweest om in de stad Enschede een I.K.V.-groep van de grond te krijgen. In juni van dat jaar is deze groep als zodanig gestart en momenteel zijn drie werkgroepen in actie, die door een stuurgroep worden begeleid.

Op een andere plaats in deze nieuwsbrief vindt u de opzet en de adressen van de leden van de groep.

Het is o.a. de taak van de stuurgroep om een en ander te koördineren en daarom is het van belang, dat men van elkaar weet wat er allemaal gebeurt en te gebeuren staat. Vandaar deze nieuwsbrief. Deze is bedoeld als contactblad voor de leden en als informatie-bulletin naar 'buiten': de mensen die de IKV-kern wil benaderen, pers en kerkbladen, e.d.

- In deze nieuwsbrief wordt geschreven over
- belangrijke activiteiten, die binnenkort plaats hebben
 - korte verslagen van de diverse werkgroepen
 - een alarmerend bericht
 - vergaderingen: data en agenda
 - kort verslag van de regionale IKV-dag in Heino
 - oproep voor medewerking aan dit nieuwsblad
 - over financiën, o.a. begroting
 - opzet IKV-kern en adressenlijst.

ooo

KOPY - KOPY - KOPY

INLEVEREN VOOR DE LAATSTE DONDERDAG VAN DE MAAND: vóór 28 februari!!!

M.B.: wil iedere werkgroep zorgen voor kopy voor de nieuwsbrief, mee te brengen op de eerstvolgende stuurgroepbijeenkomst!?

De IKV-kern Enschede (stad) zal voor het grootste deel de te maken onkosten via de eigen leden, via bijdragen van derd en via akties (o.a. verkoop van materiaal) moeten verhalen.

Daarnaast zal een beroep gedaan worden op de kerkelijke groeperingen ter plaatse, die zich mede in het landelijke IKV vertegenwoordigd weten.

Voor de eerste onkosten wordt een beroep gedaan op de Raad van Kerken Enschede, maar wij vinden, dat waar parochies en gemeenten zich mede-verantwoordelijk weten bij het plaatselijke bewustwordingsproces van het IKV, dat daar ook voor 'de vrede betaald wordt'....!

Begroting 1980

uitgaven

- vergaderkosten en studie dagen	f 310
a. plenaire bijeenkomsten	f 60,-
b. regionale kontakten	
o.a. gedeelt. vergoeding reiskosten en kursusgelden	f 250,-
- papier en portokosten (50 adressen Nieuwsbrief)	f 500,-
- werk- en documentatiemateriaal	f 250,-
- onvoorzien	f 50,-
	<hr/>
totaal	f 1110,-

inkomsten

(- diverse werkgroepsvergaderingen worden bekostigd door de leden zelf)

(-konsumpties door de leden)

- een bijdrage voor de nieuwsbrief door leden en derden
- giften e.d.

	f 100,-
	f 1010,-
	<hr/>
totaal	f 1110,-

Werkgroep SCHOLEN

Deze werkgroep, bestaande uit mensen die werkzaam zijn in het voortgezet onderwijs, is momenteel bezig met:

- bestaand onderwijs-materiaal te verzamelen
- achtergrondsartikelen te verwerken.
- tussentijd worden mensen uit diverse onderwijstypen benaderd, kontaktpersonen aangezocht en een werkplan en strategie opgesteld.

Werkgroep POLITIEKE PARTIJEN

De werkgroep, die ook nog 'in oprichting' is, is o.m. vertegenwoordigd geweest in Heino (zie verder op) en legt op dit moment contacten met de plaatselijke afdelingen van politieke partijen; dit alles in samenwerking met de IKV-kern van de T.H.

De uitgangspunten en discussie-nota's over 'vrede en veiligheid' in de diverse partijen, m.n. van het CDA, de PVDA, D'66 en de VVD, wil deze groep konfronteren met de politieke stellingname van het IKV. De uitslag van de enquête (beter gezegd: de peiling) in Enschede is mede in deze uitnodigingen tot gesprek opgenomen.

Nogmaals de uitslag van de peiling:

Op de vraag: "Vindt u dat tijdens de komende kabinetsperiode (na de volgende verkiezingen) de kernwapens uit Nederland verwijderd moeten worden?" is geantwoord:

nee eens	73,0 %	68,2 %
niet mee eens	16,0 %	21,6 %
weers mening/weet niet	9,2 %	8,6 %
blanko	1,6 %	1,5 %

(in de tweede kolom zijn degenen die medewerking weigenden gerekend bij de groep 'niet mee eens')

Kort verslag Plenaire IKV-groepsbijeenkomst
15 jan. 1980

- medewerking is gevraagd om aan de drie gemeente-avonden (gespreksgroep) van de Oosterkerk-wijk o.l.v. ds. Colstee mee te werken.
- enige wijken/parochieraden die toegezegd hadden, zijn nog niet met een vertegenwoordiging aanwezig, m.n. Zuid van de N.H.Kerk en diverse R.k.parochies.
- de diverse werkgroepen brachten verslag uit van hun werkzaamheden
- via de PPR worden contacten gelegd met een werkgroep uit de zg. progressieve partijen in Enschede, die zich bezig

gaan houden met de kernwapenproblematiek. (Op 4 maart houden genoemde partijen weer een beraad op bestuurlijk niveau).
- Glanerbrug, m.n. de Herv. Gemeente moet op de hoogte gebracht worden.....

Het tweede gedeelte van de avond is er een rollenspel gespeeld: twee groepen (A = ikv en B = tegenstander ikv) hielden een gesprek/diskussie over de stellingen: ANGST

A : Vrede niet baseren op angst, maar op vertrouwen in mens. Wij maken een karikatuur van de vijand.

B : Mens is doortrokken van kwaad en zonde. Tegenstanders hebben alleen ontzag voor dreigementen.

Een goede leerschool gebleken. Een volgend keer willen wij hiermee verder gaan.

Verslag Stuurgroep (31 jan.)

(stuurgroep bestaat uit vertegenwoordiging van de 3 werkgroepen, iemand die koördineert, iemand die documentatie verzorgt en een vert.w. van de T.H.-kern)

- er gaat een verzoek uit naar de Raad van Kerken voor een 'start-subsidie'
- verslag van de werkgroepen
- verzorging publiciteit, o.a. deze nieuwsbrief
- opnemen van een begroting voor 1980 (zie verder op)

Verzoek aan ieder: in verband met docum.

S.v.p. doorgeven aan H. Kroes, welke literatuur je beschikbaar stelt aan anderen. Daarbij aangeven:

Titel - Auteur - Uitgever - datum en event. hoeveelste druk - de prijs (ong.)

- de ~~aan~~lijst moet worden aangepast.

EEN ALARMEREND BERICHT

Van meerdere kanten komt naar voren

"dat er een gevaar dreigt, dat het verzoek aan kerkeraden en parochieraden/kerkbesturen om iemand af te vaardigen naar de werkgroep kerken verkeerd wordt ingevuld! - Het is niet de bedoeling, dat alles rondom het vredesvraagstuk wordt afgewenteld op een persoon, of dat b.v. een aantal gemeenten mensen afvaardigen die géén contact hebben met de eigen kerkeraad!
- Wat wel de bedoeling is: dat het vraagstuk van de kernbewapening de gehele gemeente en parochie aangaat. Dat is niet af te schuiven op een enkele persoon..!

Helaas komt het nu voor, dat mensen gaan

E

'bedanken', omdat zij zich geïsoleerd voelen van de groep, die geen verantwoordelijkheid wil dragen voor het aanklaarten van de problematiek.
- Hopelijk zet deze tendens zich niet door!

De brief die uitgegaan is naar iedere parochie/gemeente vraagt om een reactie, die er toe leiden zal dat iedere raad de kernwapenproblematiek in de eigen parochie/gemeente aan de orde stelt!

VERGADERDATA

- laatste donderdag van de maand: stuurgroep (28 febr.)

- plenaire bijeenkomst: 11 maart

Op deze avond komt Sijke Faber-Hofstra, regionaal begeleidster van IKV-kernen in Overijssel. Avond samen met IKV-TH.

- 19 febr.: werkgroep pol. partijen

HEINO: op 26 jan. is er een IKV-regionale dag gehouden. 'S Morgens heeft IKV-voorzitter Ben ter Veer een inleiding gehouden. Hij betoogde, dat sinds de NAVO-beslissing voor vernieuwing en stationering van kernwapens, de veiligheid in Europa duidelijk verslechterd is. Tegenover een laag bewapend, geneutraliseerd Europa (verenigd) poogt de Amerikaanse politiek Europa juist verdeeld te houden. Hij stelde vast, dat de CDA-fractie in weerwil van alles 'liegt' dat zij géén verantwoordelijkheid heeft genomen voor de opstelling van kernwapens. - De IKV-campagne blijft zich richten tegen het internationale machts-politieke systeem van afschrikking. De ikv-actie wil dit machtspolitieke denken doorbreken door stappen te zetten, die haaks staan (en daarom eenzijdig overkomen) op dat heersende systeem. wij laten ons als IKV richten op TEKENEN van 'barrière's' tegen slechte verhoudingen. zowel in Oost als in West.

- 's Middags is in groepen gewerkt aan 'modellen' om met plaatselijke afdelingen van pol. partijen in gesprek te komen.

OPROEP

Wie een bijdrage wil leveren aan het klaar-maken van deze nieuwe brief.

geef je op via het Korrespondentie-adres.

Wie wil typen?? (in de eerste week van iedere maand)

Wie wil illustreren??

(nu is het zo 'letterig'!)

Wie wil ...?? Graag suggesties voor verbetering.

AKTIVITEITEN

Naast hetgeen de werkgroepen 'doen', zijn er plaatselijke of regionale en landelijke bijeenkomsten, die ook door leden van onze kern-groep bezocht zouden moeten worden:

- donderdag 14 febr. om 19.30 uur:

'Samen nadenken over kernbewapening', een trainingsavond, uitgaande van het provinciaal kerkelijk bureau van de N.H. Kerk.

o korte informatie over het kernwapen-rapport van de Synode

o oefenen hoe je dit rapport bespreekbaar kunt maken in groepen

Plaats: Grote Zaal Vredeskerk,

dr. J. Wagenaarstr. 6, Enschede

- een kernen-weekend op 14-15 maart

Van vrijdag + 18.00 uur tot zaterdag 16.30 uur te Lunteren, centrum 'De blijde Wereld'.

Hoofdthema: de benadering van de plaatselijke afdelingen van de pol. partijen.

Kosten: f 30,- p.p., over te maken op giro nr. 610063, t.n.v. Campagne IKV,

met vermelding van: deelname weekend 14-15/3. Opgave: zo spoedig mogelijk!

RODE

VERSLAGEN VAN DE DIVERSE WERKGROEPEN

W e r k g r o e p K E R K E N :

Wegens ziekte van enkele leden en een omstandigheid, waarover verderop in het 'alarmerend bericht' meer, blijft dit verslag beperkt tot de activiteiten die vanuit deze werkgroep zijn ondernomen:

- er is deelgenomen aan de regionale dag te Heino
- er is medewerking verleend aan de gespreksavonden over het Synode-rapport in de Oosterkerk (N.H.)
- voorbereid worden de contactavonden met een aantal kerkeraden van de N.H. Kerk.
- de werkgroep heeft uitbreiding, aangezien er meer vraag komt dan het huidige aantal leden 'aan kan'!
- Agenda: op 6 maart een avond in Lonneker (de Heerdstede) - op 15 april voor de Eudokia-wijk.
- op 13 febr. is de werkgroep kerken samen bijeen geweest.
- het kern-punt ligt vooral bij de 'link', die er kan liggen tussen Kerk en CDA! Vandaar ook de K van de i.k.v.-actie....

F.

ACD 1516390

datum 21 OKT. 1980

CO

b. _____ d. _____

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: **BCPI**

Bijlage(n): 0

Afschr.:

BO: **170.000**

Betreft: Vergadering van het IKV d.d. 24/09/1980 in het Cultureel Centrum "De Coehorn te Arnhem.

Aanvang 20.00 uur.

Sluiting 22.30 uur.

Aantal aanwezigen: ± 45.

Voor de pauze werd door ds.

een inleiding gehouden aan

de hand van een door hem geschreven stencil met 7 over zelf behoud. (Aan het einde van dit rapport zullen de 7 punten worden opgesomd—Rapp.) De vragen op dit stencil zijn niet behandeld. De voorzitter van de vergadering was , R.K.-priester te Arnhem.

Een aantal kinderen van de Pr. Marijke school, Frater Andreasschool, Talmaschool en Witteschool hadden tekeningen gemaakt voor de vredesweek.

In de inleiding komt naast het in het stencil gestelde het volgende naar voren: - Jezus heeft gezegd "Wie het zwaard opneemt zal er door omkomen".

De mensen of groepen die bedreigd worden, zullen terugslaan. Als voorbeeld wordt genoemd Irak/Iran, dat in wezen een kwestie tussen Arabieren en Perzen is, Dat de Bergrede, hetgeen volgens het belangrijkste stuk van de Bijbel is, nooit populair is geworden komt doordat deze rede ingaat tegen het instinct van de mens. Ghandi heeft dit wel begrepen. In wezen heeft de mens alleen kleding, voedsel en onderdak nodig.

In Latijns-Amerika spannen kerk en staat samen tegen de bevolking. Hij suggereert dat dit ook in Nederland het geval zou kunnen zijn. Als voorbeeld wordt genoemd de subsidies aan de Theologische Hogescholen en Universiteiten.

Een atoomoorlog zou de scheppingstheorie in verlegenheid brengen.

De calvinisten zijn in principe niet gewelddoos. Voorbeeld de Schotten die bij bewezen krankzinnigheid hun koning mogen afzetten. Daarom mogen verzetsgroepen in Latijns-Amerika niet worden veroordeeld.

Echt zelfbehoud is jezelf geven en dienen. We worden gedwongen een oplossing te zoeken, maar de aardse wegen blijken geen wegen. Omdat wij zeker zijn van een aantal fundamentele vragen kunnen wij dienen. "Je leven is verborgen bij God" Paulus. BOHOEFFER met "Navolging" heeft dit voor 100% begrepen.

Juist in een kapitalistisch land heb je een wapenwedloop, die niet te controleren valt. De bewapening is een maatschappelijk en geen militair kwaad.

Er moet een situatie gecreëerd worden, waarin deze bewapening niet meer bestaat. Men moet werken voor gerechtigheid. Het Koninkrijk van God zoeken is werken aan gerechtigheid, is de broodvraag oplossen.

20.45-21.00 uur Pauze.

Na de pauze vragen van de aanwezigen, waarvan goed gebruik werd gemaakt.

Vraag: Hoe valt de regenboog uit Genesis te rijmen met een eventuele vernietiging van de mensheid? (Gods belofte de mensen nooit meer een dergelijke beproeving te laten ondergaan)

Antw: Dit verhaal wil Gods betrouwbaarheid weergeven. Dit in tegenstelling

tot de onbetrouwbare heidense goden. Betrouwbaarheid van God roept om betrouwbaarheid van de mensen. Man mag zich niet op Gen. 9 beroepen dat de mensen nooit de aarde zullen vernietigen.

Er zal een nieuwe hemel en een nieuwe aarde komen (Micha) en er zal continuïteit zijn i.v.m. deze aarde

Opmerking: Onder Colijn hadden wij oorlogstuig van de 1-ste W.O. Wat zegt U daar van? En wat bedoelt u met: "Liever dood dan rood?" (vragen van iemand die al vaker geweest was)

Antwoord: Als de landen in die tijd beter hadden opgelet zou er geen 2-de W.O. zijn geweest. _____ is het niet eens met het stuk van de West-Duitse bisschop pen. Noch inhoudelijk noch politiek. Maar de kerk van toen is de kerk van nu niet. En STRAUSS is geen tweede Hitler.

"Liever dood dan rood" is eigenlijk geen juiste uitspraak. Woestijnervaringen zijn vaak erg nuttig gebleken. _____ heeft veel ervaringen gehoord van Christenen in O-Duitsland. Deze Christenen leven vaak veel bewuster dan wij. Hiermee wil hij niet zeggen dat hij vindt dat Rusland hier zou moeten komen, maar ook de V.S. wil hij hier niet hebben. De V.S. is hier al veel te veel. Iemand is het niet eens met instinct m.b.t. mensen. Wij moeten ons werk doen door de geest van God. Mieren doen al duizenden jaren hetzelfde werk. Dat is instinct.

Antwoord: U hebt gelijk. Dit is eigenlijk verkeerd gesteld. De mens heeft beide. Instinct en God's geest. Van hieruit moet de mens opnieuw kiezen voor wat niet vanzelfsprekend is.

Het probleem van de wapens en de veiligheid zou opnieuw vertoald moeten worden naar de diverse pol. partijen. Eerst gerechtigheid dan veiligheid, maar mag je hiervan een politiek programma maken? Dit is historisch niet juist. Strijd voor gerechtigheid is altijd gestreden door kleine groepjes.

Dan worden er nog 3 vragen gesteld:

- 1 Is oorlog ooit rechtvaardig?
- 2 Wat doen wijnaan de wapenwedloop?
- 3-Is er verband tussen de wapenwedloop en de maatschappij?

Antwoord op 3: Er wordt veel verdient aan wapens. Er is een voortdrijven, zonder dat de mensen dat eigenlijk willen.

De rest van de antwoorden waren i.v.m. de tijd zeer vaag. Maar die zijn natuurlijk ook al eerder aan de orde geweest.

7 Punten van eerder genoemd stencil:

1. Zelfbehoud is een instinct. Het is als het ware met de soort gegeven. Het is in de genen ingeplant. Het is vanzelfsprekend. Het behoeft ook niet beargumenteerd te worden.
2. Zelfbehoud is ook een sociaal-collectief gegeven. Je mag jezelf verdedigen? Dan toch ook je familie? Je stad? Je land? Je beschaving? En natuurlijk ook je cultuur? Het vrije Westen!
3. Zo is het ook eeuwen gegaan. Rondom dit vanzelfsprekende zelfbehoud is een christelijke-theologische theorie vervaardigd. Die van de rechtvaardige oorlog. Oorlog mag eigenlijk niet, maar het mag wel indien.....(je mag niet aanvallen, je moet het netjes doen etc. etc.)
4. Tegenwoordig ontdekken wij dat we die aloude theorie niet kunnen gebruiken om atoombewapening en atoomoorlogen te verdedigen. Het bezit van deze wapens is iets zo "Nieuws", dat oude theorieën er niet meer voor te gebruiken zijn. Na een atoomoorlog leeft immers niemand meer.
5. Moeten wij dan ophouden onszelf te verdedigen? Geen zelfbehoud meer? Wellicht komt de tijd waarin het woord van Jezus belangrijk wordt: Wie zijn leven zal verliezen, die zal het behouden. Opvallend: Er wordt over zelfbehoud gesproken

, maar toch heel anders dan wij gewend zijn.

6. De weg van het onzelf verliezen kennen wij eigenlijk niet. Het is de weg, waarop wij de voorkeur geven aan onrecht lijden. Liever dan onrecht te doen. We hebben er weinig ervaring mee. Maar het lijkt er op alsof we uit zelfbehoud(!) gedwongen worden die kant uit te denken. De leus " Liever dood dan rood" is immers moeilijk te verantwoorden.
7. Hoe dat dan moet: terwille van de vrede onzelf verliezen en zo onzelf behouden? Dat is meer dan een militaire zaak. Het gaat om heel onze maatschappelijke instelling. Laten we beginnen met te delen- De rest komt dan misschien wel in orde.

Enige vragen voor discussie:

1. Is atombewapening inderdaad zo iets nieuws dat de theorie van de rechtvaardige oorlog er niet meer op van toepassing is?
2. Is het waar dat mensen het proces van de wapenwedloop steeds moeilijker beheersen?
3. Is er verband tussen de wapenwedloop en de maatschappij die wij hebben?
4. Is pacifisme hetzelfde als passivisme? (Het niet meer kunnen of willen ondernemen)
5. Is (atoom) pacifisme iets typisch christelijks?

E I N D E

Zitting 1980-1981

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door leden van de Kamer, met de daarop door de Regering
gegeven antwoorden

297

Vragen van de leden **Bolkestein** en **Evenhuis** (beiden V.V.D.) over *subsidie* aan de IKVOS. (Ingezonden 5 november 1980)

1
Hoeveel subsidie wordt, direct of indirect, van overheidswege aan de IKVOS verstrekt?

2
Achten de bewindslieden het getuigen van juist beleid, dat een instelling (het IKV) van overheidswege wordt gesubsidieerd, zij het langs indirecte weg, welke verklaarde doelstelling strijdt met het regeringsbeleid?

Toelichting

Het IKV deelt zijn gebouw en inventaris met de Interkerkelijke Voorlichtingsdienst Ontwikkelingssamenwerking (IKVOS). Materiaal van IKVOS wordt gepubliceerd in IKV-uitgaven. De secretaris van het IKV is ook secretaris van de IKVOS. Naar de vragenstellers hebben vernomen staat betrokke voor de helft op de salarislijst van de IKVOS.

Antwoord

Antwoord van Minister **De Koning** (Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken. (Ontvangen 27 november 1980)

1
De Stichting Interkerkelijk Vormingswerk inzake Ontwikkelingssamenwerking (IKVOS) ontvangt dit jaar van de NCO een subsidie van f 545 130.

2
Op grond van de in de toelichting op deze vraag vermelde gegevens is het onjuist te concluderen, dat op indirecte wijze de in het antwoord op vraag 1 genoemde subsidie ten gunste zou komen van het IKV. Dit instituut en het IKVOS zijn 2 afzonderlijke stichtingen met ook duidelijk afgebakende doelstellingen en taken. Vanwege het voorgaande behoeven deze vraag en de erin opgenomen vooronderstelling geen verdere beantwoording.

Meer belangstelling voor en tegenstand tegen het IKV

Van onze kerkredactie

DELFT/ZEIST/AMSTERDAM — Terwijl de publieke belangstelling voor het IKV en zijn standpunt toeneemt lijkt de weerzin onder politici daarentegen eveneens te groeien. Het IKV heeft met de verkoop van 375.000 vredeskranten dit jaar opnieuw een record geslagen, maar de weigering van oppositieleider Den Uyl om de IKV slogan „De kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland” over te nemen zette een domper op de verwachtingen van de velen die zaterdag naar de Delftse Stadsdoelen waren gekomen voor de afsluitende „Nacht tegen de Kernbewapening”.

In Amsterdam was gistermiddag ook nog een landelijke manifestatie en op het conferentieoord Woudschoten bij Zeist kwam dit weekinde een honderdtal vertegenwoordigers bijeen van vredesorganisaties uit de landen die de slotactie van Helsinki hebben ondertekend.

De secretaris van het IKV, Mient Jan Faber, presenteerde zaterdagavond in Delft tegen nieuwe voorstellen van het IKV in de hoop dat deze opgenomen zullen worden in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen. Naast de reeds bekende leus „Kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland” en dergelijke voorstellen kwam het IKV hier op de proppen met het voorstel dat Nederland nieuwe vaste samenwerkingsverbanden met andere landen aangaat. Tot deze voorgestelde relaties van Nederland moeten volgens het IKV België, Denemarken en Noorwegen gerekend worden.

Voorts wil het IKV dat ons land een overlegorgaan helpt tot stand brengen met neutrale landen zoals Zwe-

den, Finland, Oostenrijk en Joegoslavië, enkele leden van het Warschau-pact zoals Roemenië en Polen en het Navo-lid België. Het IKV stelt daarnaast voor dat Nederland inzake het tegengaan van verspreiding van kernwapens in overleg treedt met Roemenië, Joegoslavië en Mexico.

Commercie

De nacht tegen de kernbewapening in Delft omvatte onder meer een optreden van de toneelgroep Proloog en van de popgroep Gruppo Sportivo, waarmee de commercie haar intrede deed in de kerkelijke vredesbeweging.

Op Woudschoten spraken intussen een kleine honderd mensen met elkaar over hoe zij het model van het Interkerkelijk Vredesberaad zouden kunnen „exporteren” naar andere landen. Het Amerikaanse vroegere staflid van de wereldraad Dwain Epps, die nu in dienst is van de Amerikaanse raad van kerken achtte de

kans dat er in de VS een soort „IKV” tot stand zal komen inmiddels gunstig.

Wereldraad-vertegenwoordiger Erich Weingärtner stelde in zijn discussie stellingen voor dat de strijd tegen de kernwapens gemaakt wordt tot een belijdeniszaak van de kerken. „Een kerk die niet tegen atoomwapens optreedt maakt zich mede schuldig aan de voorbereiding van een massa-

moord”, aldus Weingärtner. De Italiaanse ex-generaal senator Nino Pasti, die vroeger onderbevelhebber geweest is van de Navo legde uit dat de Navo aanzienlijk meer uitgeeft voor haar bewapening dan het Warschau-pact en dat de Sowjet-Unie geen agressief land is en zelfs niet in staat is tot agressie in Europa. Pasti acht de Sowjets evenmin in staat tot een kernaanval die het Amerikaanse kernwapen zou uitschakelen. De Amerikanen zijn volgens Pasti daarentegen wel op weg naar de toestand waarin zij de vijandelijke kernmacht in één klap kunnen uitschakelen, volgens de ex-generaal een militair zeer onevenwichtige situatie.

Tijdens de bijeenkomst op Woudschoten overheerste de indruk dat de kernwapens van oost en west beide de wereld uit moeten, maar dat die van het oosten toch iets minder erg zijn, omdat zij steeds als antwoord op westerse kernwapenen zijn gebouwd. Men kan zich afvragen of zo'n uitgangspunt de IKV-actie niet toch wat teveel betreft in de oost-west-tegenstelling.

Deze vraag heeft IKV-secretaris Faber zich mogelijk ook gesteld. In elk geval heeft hij geweigerd mee te doen aan de manifestatie in Amsterdam. Het samenwerkingsverband Stop de N-bom en groepen verbonden met deze beweging tegen de neutronenbom hadden het oorspronkelijk samen met het IKV samengestelde programma zodanig gewijzigd, dat de IKV-secretaris het liet afweten.

De Vredesweek heeft dit jaar weer meer mensen op de been gebracht dan het vorige jaar. Er zijn 375.000 Vredeskranten verkocht, een record. Volgens Mient Jan Faber waren de aantallen mensen in de plaatselijke bijeenkomsten waar hij was groter dan in 1979. Hij meent dat de discussies harder worden en dat met name de toegenomen belangstelling van de politiek voor de gedachten van het IKV vermindert. De journalist Wim Klinkenberg wierp zaterdagavond in dat opzicht PvdA-leider Den Uyl op één hoop met CDA-premier Van Agt. Op zijn vraag „hoe komen we van Van Agt en Den Uyl af?” kwam evenwel geen duidelijk antwoord.

TROUW/KWARTET MAANVAG 29 SEPTEMBER 1980